

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

357

Temeljem članka IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 28. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 29. travnja 2008. godine, i na 17. sjednici Doma naroda, održanoj 15. svibnja 2008. godine, usvojila je

ZAKON

**O POLJOPRIVREDI, PREHRANI I RURALNOM
RAZVOJU BOSNE I HERCEGOVINE**

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

**Članak 1.
(Predmet)**

(1) Ciljevi ovoga Zakona su:

- a) utvrditi okvir za institucionalne strukture, nadležnosti, odgovornosti, izvještajne linije, propise, koordinacijske mehanizme, procese konzultacija, prava, obveze i provođenje mjera na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH) koje su uključene u razvijanje sektora poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja;
- b) utvrditi okvir i mehanizme za jačanje konkurentnosti, kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda te primjenu standarda potrebnih za ostvarivanje dinamičnijeg razvoja u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja;
- c) utvrditi okvir i mehanizme potrebne za pripremu pridruživanja i ulaska u Europsku uniju (u daljnjem tekstu: EU) i ispuniti sve obveze određene međunarodnim sporazumima u vezi sa sektorom poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja u BiH;

- d) utvrdi okvir za osiguravanje usklađenosti sektorskih strategija i agroekonomskih politika, posebnih provedbenih mjera i procedura za koordinirani razvoj sektora poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja BiH;

- e) utvrditi okvirne ciljeve sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja i definirati okvirne mjere potrebne za njihovo ostvarenje.

- (2) Ovim se Zakonom ureduju: definicije termina koje će se rabiti u sektorskim propisima, ciljevi, načela, mehanizmi razvojnih politika u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja, strukture i nadležnosti na svim razinama vlasti, strukture i službe institucionalne potpore, njihove uloge i veze, mehanizme za praćenje i ocjenu, te upravni i inspeksijski nadzor.

**Članak 2.
(Opseg sektora)**

Sektor poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja obuhvaća:

- a) poljoprivredu i prehranu (primarnu proizvodnju, preradu i distribuciju poljoprivredno-prehrambenih proizvoda);
- b) ruralni razvoj;
- c) šumarstvo i proizvode šumarstva (u području integracija u EU);
- d) ribarstvo i riblje proizvode;
- e) vodoprivredu (u području poljoprivrede i ruralnog razvoja);
- f) poljoprivrednu mehanizaciju, opremu i objekte;
- g) poljoprivredno zemljište;
- h) agrookoliš;
- i) trgovinu poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (unutarnja i vanjska);
- j) veterinarstvo i zdravlje životinja (živa stoka);

- k) zdravlje i zaštitu bilja.

Članak 3.

(Značenje pojedinih izraza)

Izrazi rabljeni u ovome Zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) *poljoprivredni proizvod* podrazumijeva proizvode biljne proizvodnje, stočarstva i ribarstva, te proizvode prvog stupnja njihove prerade. Lista poljoprivrednih proizvoda dana je u Aneksu I, koji je sastavni dio ovoga Zakona;
- b) *poljoprivredna djelatnost* podrazumijeva gospodarsku djelatnost koja obuhvaća biljnu i stočarsku proizvodnju i s njima povezane uslužne djelatnosti, sukladno standardnoj klasifikaciji djelatnosti u BiH, te očuvanje zemljišta u dobrom poljoprivrednom i okolišnom stanju;
- c) *poljoprivredno gospodarstvo* podrazumijeva proizvodnu jedinicu, s tehničkog i gospodarskog gledišta, kojom se jednoobrazno upravlja i koja se bavi proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda; ili znači zemljište koje se više ne koristi za proizvodnju, u dobrom poljoprivrednom i okolišnom stanju. Gospodarstvo se može baviti i drugim dodatnim (nepoljoprivrednim) proizvodnim i uslužnim djelatnostima;
- d) *nositelj poljoprivrednog gospodarstva* podrazumijeva fizičku ili pravnu osobu ili skupinu fizičkih i pravnih osoba, sukladno statusu koji ima skupina i njezini članovi prema zakonima u BiH, a čije se gospodarstvo nalazi na teritoriju BiH, te obavlja poljoprivrednu djelatnost i registrirano je u Registru poljoprivrednih gospodarstava kao nositelj gospodarstva.
- e) *agrookoliš* podrazumijeva metode poljoprivredne proizvodnje sukladne načelima zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša, krajolika i njegovih obilježja, prirodnih resursa, zemljišta i genetske raznolikosti;
- f) *poljoprivredni otpad* podrazumijeva svaku tvar koju poljoprivredni proizvođač odlaže ili namjerava ili je obavezan odložiti. Pod tim se ne podrazumijevaju fekalne tvari, slama i ostale prirodne bezopasne tvari iz poljoprivredne proizvodnje koje se dalje rabe u poljoprivrednoj proizvodnji ili za proizvodnju energije iz biomase koja se dobiva u procesima i po metodama koje ne štete okolišu i ne ugrožavaju zdravlje ljudi;
- g) *održivi razvoj* podrazumijeva razvoj koji uz zadovoljenje potreba sadašnjih naraštaja ne ugrožava mogućnosti budućih da zadovolje svoje potrebe. To uključuje ograničenje uporabe resursa i proizvodnje otpada na razinu koja neće narušiti stabilnost i kvalitetu ekološkog sustava;
- h) *ruralni razvoj* podrazumijeva skup politika, mjera i aktivnosti kojima je cilj sveobuhvatan ekonomski, socijalni i kulturni napredak stanovništva ruralnih područja i koje se planiraju i provode uz uvažavanje načela održiva razvoja i očuvanja i poboljšanja kvalitete okoliša;
- i) *plan ruralnog razvoja* podrazumijeva niz mjera kojima je cilj povećanje konkurentnosti poljoprivrede i šumarstva; poboljšanje kvalitete okoliša i sela; poticanje raznolikosti (diverzifikacije) gospodarskih aktivnosti i poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima;

- j) *ribarstvo* podrazumijeva djelatnosti koje obuhvaćaju uzgoj, zaštitu, ribolov, promet i korištenje ribe i riblje ikre, rakova, školjki i mekušaca te drugih životinja u ribolovnim vodama;
- k) *organski proizvod* podrazumijeva poljoprivredni proizvod proizveden prema načelima organske poljoprivredne proizvodnje, koji uključuju posebne metode organske proizvodnje na poljoprivrednom gospodarstvu, kao i djelatnosti uključene u daljnju preradu, pakiranje i označavanje proizvoda sukladno ciljevima, načelima i pravilima određenim zakonom;
- l) *poljoprivredno-prehrambeno poduzetništvo* podrazumijeva svaku djelatnost bez obzira je li profitna ili ne te poduzima li je privatni ili javni subjekt obavljajući bilo koju djelatnost u bilo kojoj fazi proizvodnje, prerade i distribucije poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.
- m) *prehrana* podrazumijeva pristup i raspoloživost visokokvalitetne i zdravstveno ispravne hrane, odnosno svake tvari ili proizvoda prerađenog, djelomično prerađenog ili neprerađenog, a namijenjenog konzumiranju ljudi ili se može očekivati da će ga konzumirati ljudi i odnosi se na sve proizvode agroindustrijskog kompleksa, od njive do trpeze;
- n) *autothona vrsta i pasmine životinja* podrazumijeva skup životinja iste vrste, koje se zbog zajedničkog podrijetla i prilagodbe specifičnim životnim prilikama međusobno podudaraju u važnim i bitnim pasminskim oznakama i svojstvima, morfološkim i fiziološkim. Ta svojstva životinje jedne pasminske skupine moraju sigurno prenositi na svoje potomstvo;
- o) *tradicionalna proizvodnja i tradicionalni proizvod na bazi biljnih i animalnih komponenata* podrazumijeva proizvodnju biljnih, životinjskih i proizvoda na bazi bilja i animalnih supstancija koja se, u odnosu na konvencionalnu proizvodnju, razlikuje po načinu proizvodnog procesa, a u skladu s dobrom proizvođačkom praksom i bez obzira na mjesto podrijetla. Tradicionalni proizvod je proizvod koji, u odnosu na slične proizvode iste kategorije, ima značajke koje ga razlikuju od ostalih konvencionalnih proizvoda, bez obzira na mjesto podrijetla. Tradicionalan proizvod mora biti sačinjen od tradicionalne sirovine ili imati tradicionalan sastav ili tradicionalan način proizvodnje i/ili prerade;
- p) *sljedivost (mogućnost praćenja)* je mogućnost ulaženja u trag hrani, hrani za životinje, životinji koja proizvodi hranu, odnosno služi za proizvodnju hrane, sirovini ili tvari namijenjenoj za ugrađivanje ili se očekuje da će biti ugrađena u hranu ili hranu za životinje, kroz sve faze proizvodnje, prerade i distribucije.

POGLAVLJE II. CILJEVI I MJERE POLITIKE POLJOPRIVREDE, PREHRANE I RURALNOG RAZVOJA U BiH

Članak 4.

(Okvirni sektorski ciljevi u BiH)

- (1) Ciljevi sektorske politike BiH su:

- a) aktiviranje neiskorištenih prirodnih i ljudskih resursa, razvoj održiva, konkurentnog i dinamičnog sektora poljoprivrede, šumarstva i prehrane;

- b) povećanje stupnja zadovoljenja potreba stanovništva vlastitom hranom i zamjena uvoza hrane domaćom proizvodnjom za koju postoje prirodni i drugi uvjeti za smanjenje vanjskotrgovinskog deficita poljoprivredno-prehrambenih proizvoda;
- c) osiguranje usklađivanja i integracije sektora u EU i globalno tržište;
- d) poticanje raznolikosti ekonomskih djelatnosti, porast zaposlenosti i općih uvjeta za ostvarenje prihoda i poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima;
- e) osiguranje pristupa i raspoloživosti visokokvalitetne, pristupačne i sigurne hrane;
- f) osiguranje racionalne uporabe i zaštite prirodnih resursa i biodiverziteta;
- g) omogućivanje primjerenog životnog standarda i pridonošenje stabilnosti poljoprivrednog dohotka i prehrambene sigurnosti stanovništva, koje se u što većoj mjeri podmiruje domaćim konkurentnim poljoprivrednim proizvodima.

Članak 5.

(Okvir za mjere politike u poljoprivredi i ruralnom razvoju)

- (1) Mjere potpore za poljoprivredu i ruralni razvoj u BiH bit će postupno prilagođavane na svim razinama vlasti, radi usklađivanja s vrstama mjera u EU. Mjere se, u širem smislu, svrstavaju u sljedeće kategorije:
  - a) mjere politike za potporu poljoprivrednih tržišta,
  - b) mjere politike ruralnog razvoja.
- (2) Mjere politike za potporu poljoprivrednih tržišta okvirno se dijele u sljedeće skupine:
  - a) *mjere za poboljšanje kvalitete* - uključuju određene proizvode za koje BiH ima konkurentsku prednost u području proizvodnje, prerade i trgovine tim proizvodima,
  - b) *mjere izravne potpore poljoprivrednim gospodarstvima* - uključuju plaćanja po hektaru i/ili po grlu (u vezi s mjerama za povećanje poljoprivrednih gospodarstava i konkurentnosti),
  - c) *mjere vanjske trgovine* - sukladno međunarodnim trgovinskim sporazumima.
- (3) Mjere politike ruralnog razvoja dijele se u tri osnovne skupine, i to:
  - a) *mjere za porast konkurentnosti* - uključuju mjere za porast investicija u poljoprivredna gospodarstva i prehrambenu industriju, potporu službama za izobrazbu u sektoru, potporu ranom umirovljavanju, potporu mladim poljoprivrednicima, potporu razvoju infrastrukture u ruralnim područjima i ostale slične mjere vezane uz konkurentnost ruralnog područja,
  - b) *mjere za zaštitu ruralnog okoliša* - uključuju mjere za manje povoljna ruralna područja, potpora agroekološnim programima, uključujući organsku proizvodnju, integralnu proizvodnju i ekološki prihvatljivu proizvodnju, potporu dobrobiti životinja i druge mjere u vezi s ruralnim okolišem,
  - c) *mjere za raznolikost djelatnosti u ruralnim područjima i mjere za poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima* - uključuju potporu dopunskim djelatnostima i nepoljoprivrednim uslugama, mjere za poboljšanje sela i očuvanje prirodnog i kulturnog naslijeđa u ruralnim područjima i s tim povezane mjere.

- (4) Podrobne mjere potpore i mehanizmi za njihovo provođenje određuju se sektorskim strategijama za poljoprivredu, prehranu i ruralni razvoj u BiH i akcijskim planovima, kako je određeno čl. 7. i 12. ovoga Zakona.

Članak 6.

(Primjena okvirnih ciljeva i mjera)

- (1) Ciljevi i mjere određeni Poglavljem II. čl. 4. i 5. ovoga Zakona osiguravaju okvir za razvoj i provedbu svih sektorskih politika, propisa, programa i mjera koje se poduzimaju na svim razinama uprave u BiH.
- (2) Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) odgovorno je za osiguranje usklađenosti svih sektorskih politika, propisa, programa i mjera koje se poduzimaju na svim razinama uprave u BiH s ovim okvirnim ciljevima i mjerama.

POGLAVLJE III. NADLEŽNOSTI NA SVIM RAZINAMA VLASTI U SEKTORU POLJOPRIVREDE, PREHRANE I RURALNOG RAZVOJA

Članak 7.

(Nadležnosti Ministarstva)

Nadležnosti Ministarstva:

- a) definira okvir agroekonomskih politika, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt BiH);
- b) osigurava efektivnu usklađenost, koordinaciju, provedbu i praćenje strategija u BiH i akcijskih planova za sektor poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja;
- c) donosi strategije kojima se osigurava:
  - 1) precizno utvrđivanje širih i posebnih ciljeva sektora,
  - 2) očekivani rezultati sektora (kriteriji za uspješno djelovanje), koji se utvrđuju na precizan, pouzdan i mjerljiv način,
  - 3) okvir za mjere politike i mehanizme za provedbu,
  - 4) mehanizmi za praćenje i ocjenu, uključujući utvrđivanje mjera za uspješnost, indikatore, institucije odgovorne za prikupljanje podataka i procedure za ocjenjivanje;
- d) redovito (najmanje jednom godišnje) prati i ocjenjuje provedbu strategija i ocjenjuje pojedinačne agroekonomske politike, njihovu efektivnost i djelotvornost, kao i njihov doprinos sveukupnim ciljevima sektora, financijskim i ekonomskim, te pruža smjernice za usklađivanje mjera, sukladno rezultatima takvih analiza;
- e) koordinira svim instrumentima politike kako bi se osigurala usklađenost strategija sektora u BiH i odgovarajućih međunarodnih sporazuma;
- f) redovito revidira i ažurira strategije BiH i akcijske planove (i/ili sukladno ciklusima politike EU) uz potpunu konzultaciju i dogovor s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH te drugim odgovarajućim institucijama;
- g) osigurava usklađenost i koordinaciju sektorskih programa, zakona, propisa i mjera potrebnih za pregovaranje i ispunjavanje odgovarajućih međunarodnih obveza, uključujući sve nužne uvjete u vezi s europskim integracijama na svim razinama vlasti;
- h) osigurava uspostavu i koordinaciju svih potrebnih institucija i drugih tijela, koordinira potrebne razvojne

mjere i procedure za ispunjavanje međunarodnih obveza i trgovinskih standarda u onome što se odnosi na sektor poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja BiH i njihovo usklađivanje i integriranje u EU;

- i) osigurava uspostavu i razvoj potrebnih mehanizama za konzultacije, komunikaciju, koordinaciju i suradnju s vlastima na svim razinama relevantnim za efektivno upravljanje sektorom poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja BiH;
- j) osigurava promicanje i širenje znanstvenih saznanja i inovativnih praksi za sektor poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja BiH, u suradnji sa svim ostalim relevantnim tijelima;
- k) osigurava ispunjenje, dosljednost i obuhvatnost svih obveza izvješćivanja prema međunarodnim sporazumima i domaćim zakonima i propisima, a u vezi sa sektorom poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja BiH;
- l) osigurava pripremu godišnjih izvješća o stanju u sektoru;
- m) osigurava efektivnu koordinaciju svih inspekcijskih službi u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja BiH;
- n) usmjerava i nadzire rad Ureda za veterinarstvo BiH, Uprave BiH za zaštitu zdravlja bilja i Uprave za usklađivanje sustava plaćanja, čija se prava i obveze određuju zakonima i drugim propisima;
- o) osigurava koordinaciju s Agencijom za sigurnost hrane BiH, kako je određeno člankom 11. ovoga Zakona.

Članak 8.

(Nadležnosti entitetskih i tijela Brčko Distrikta BiH)

Nadležnosti entitetskih i tijela Brčko Distrikta BiH:

- a) odgovorna su za definiranje, upravljanje i provedbu posebnih sektorskih strategija, agroekonomskih politika, programa i mjera na teritorijima entiteta i Brčko Distrikta BiH i izvršavanje svih zakonodavnih, upravnih i drugih zadaća u vezi s efektivnim upravljanjem u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja;
- b) odgovorni su za osiguranje usklađenosti svojih strategija, akcijskih planova, politika, programa, zakona i drugih propisa, sukladno utvrđenim okvirima BiH;
- c) poduzimaju sve radnje i osiguravaju uspostavu i efektivno djelovanje svih potrebnih mehanizama za efektivnu provedbu strategija BiH i zakona u utvrđenim vremenskim rokovima;
- d) podupiru Ministarstvo u provođenju efektivnog praćenja i ocjene provedbe strategija i ocjenjuju pojedinačne politike, njihovu efektivnost i djelotvornost, kao i njihov doprinos sveukupnim finansijskim i ekonomskim ciljevima sektora, te usklađuju mjere politike s rezultatima analiza i preporuka;
- e) podupiru razvijanje svih potrebnih institucija i drugih tijela kako bi osigurali ispunjavanje međunarodnih obveza i trgovinskih standarda u onome što se odnosi na sektor poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja te njihovo usklađivanje i integriranje u EU;
- f) podupiru i aktivno sudjeluju u uspostavi i razvoju potrebnih mehanizama za konzultacije, komunikaciju,

koordinaciju i suradnju sa svim razinama vlasti relevantnim za efektivno upravljanje sektorom poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja BiH;

- g) podupiru i aktivno pridonose ispunjavanju, dosljednosti i obuhvatnosti svih obveza izvješćivanja prema međunarodnim sporazumima, domaćim zakonima i drugim propisima, a glede onoga što se odnosi na sektor poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja BiH;
- h) podupiru i pomažu Ministarstvu u osiguravanju jedinstvene primjene procedure rada i mjera u upravnom i inspekcijskom nadzoru sektora poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja;
- i) pružaju informacije kako bi podržali pripremu godišnjeg izvješća BiH, sukladno vremenskom rasporedu Ministarstva, i udovoljavaju zahtjevima za informacijama kako bi podržali međunarodne obveze BiH u izvješćivanju.

Članak 9.

(Nadležnosti kantona i općina)

Nadležnosti kantona i općina:

- a) osiguravaju efektivno usklađivanje, koordinaciju, provedbu i praćenje strategija, agroekonomskih politika, programa i proračunskih planova, sukladno strateškim okvirima i operativnim planovima BiH i entiteta;
- b) podupiru konzultativni proces za razvijanje sektorskih strategija i akcijskih planova osiguranjem sudjelovanja u određenim radnim timovima i aktivnim sudjelovanjem u javnim raspravama;
- c) osiguravaju sve potrebne informacije za djelovanje sustava praćenja i ocjenjivanja BiH, kao i korištenje prikupljenih podataka za unapređenje procesa godišnjeg planiranja i provedbe politika;
- d) godišnje prilagođavaju i redefinišu mjere politike/programa, sukladno nalazima sustava praćenja i ocjenjivanja BiH;
- e) osiguravaju efektivnu i djelotvornu koordinaciju i suradnju sa svim institucijama odgovornim za upravljanje sektorom poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja, uključujući i Savjetodavno vijeće određeno članom 18. ovoga Zakona i druge relevantne institucije;
- f) osiguravaju da poduzete akcije prati jasan konzultativni proces i javnost rada;
- g) pripremaju i dostavljaju nadležnim entitetskim tijelima godišnja izvješća o uspješnosti djelovanja agroekonomskih politika, ocjenu njihova utjecaja na sektor poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja, kako bi podržali sustav praćenja i ocjenjivanja BiH, sukladno svim zahtjevima.

Članak 10.

(Upravne organizacije u sastavu Ministarstva)

- (1) Upravne organizacije u sastavu Ministarstva su:
  - a) Ured za veterinarstvo BiH,
  - b) Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja,
  - c) Ured za usklađivanje i koordinaciju sustava plaćanja.
- (2) Ministarstvo utvrđuje jasne mehanizme za koordinaciju, smjernice i procedure za izvješćivanje za sve upravne organizacije u sastavu Ministarstva, a sukladno najboljim praksama EU, osiguravajući da upravne organizacije ostanu

glavne sastavnice za svrhe vanjskog izvješćivanja, na način propisan zakonom.

- (3) Ministarstvo uspostavlja efektivne mehanizme za suradnju i koordinaciju svih institucija koje pružaju usluge podrške upravnim organizacijama sektora poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja u sastavu Ministarstva.
- (4) Ministarstvo koordinira i sudjeluje u razvijanju:
  - a) sveukupnih politika za odgovarajući sektor u kojem djeluju upravne organizacije,
  - b) novih propisa i provedbenih akata, a sukladno ispunjavanju obveza prema zahtjevima EU u područjima u kojima djeluju upravne organizacije.

Članak 11.

(Agencija za sigurnost hrane BiH i politika prehrane)

- (1) Ministarstvo sudjeluje u izradi tehničkih i drugih propisa u području sigurnosti hrane, zajedno s relevantnim institucijama odgovornim za upravljanje politikama iz područja zdravstva u BiH, a kojima koordinira Agencija za sigurnost hrane BiH (u daljnjem tekstu: Agencija), sukladno svojim nadležnostima određenim Zakonom o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04).
- (2) Ministarstvo daje podršku subjektima u poslovanju s hranom kako bi se osposobili za ispunjavanje uvjeta određenih Poglavljem VII. Zakona o hrani - Obveze subjekata u poslovanju s hranom.
- (3) Ministarstvo sudjeluje u upravljanju rizikom i upravljanju krizama kao dio integrirane mreže organizacija, kojom koordinira Agencija, a koje djeluju u području sigurnosti hrane kako je propisano člankom 54.1.h) Zakona o hrani.
- (4) Ministarstvo, Agencija i druga nadležna ministarstva, u konzultacijama s ostalim relevantnim organizacijama, nadležni su za zajedničku pripremu i podnošenje prijedloga za osiguranje postupnog razdvajanja nadležnosti za upravljanje rizikom i procjenu rizika za sigurnost hrane na državnoj razini te vremenskog okvira za provedbu.

Članak 12.

(Ruralni razvoj)

- (1) Osnove za realiziranje politike ruralnog razvoja BiH određuju se Strateškim planom ruralnog razvoja BiH (u daljnjem tekstu: Strateški plan BiH).
- (2) Strateškim planom BiH utvrđuju se ciljevi ruralnog razvoja, identificiraju programi, mjere i druge aktivnosti za postizanje tih ciljeva, uspostavljaju se mehanizmi za praćenje i ocjenjivanje, te okvirno utvrđuju potrebna financijska sredstva i procedure za njihovo korištenje. Strateški plan BiH osnova je za usmjeravanje svih planova i programa ruralnog razvoja donesenih na svim razinama vlasti u BiH.
- (3) Ministarstvo donosi odluku o pristupanju izradi Strateškog plana BiH. Nacrt Strateškog plana BiH izrađuje međuresorno povjerenstvo, čiji sastav određuje Ministarstvo i relevantna entitetska i tijela Brčko Distrikta BiH.
- (4) Na prijedlog Vijeća ministara, Parlamentarna skupština BiH usvaja Strateški plan BiH za razdoblje od najviše sedam godina.
- (5) Ministarstvo priprema i jednom godišnje izvješćuje Parlamentarnu skupštinu BiH o realizaciji Strateškog plana BiH.
- (6) Nadležna entitetska i tijela Brčko Distrikta BiH pripremaju programe ruralnog razvoja i dostavljaju ih na usvajanje zakonodavnim, entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH.

Programi ruralnog razvoja entiteta i Brčko Distrikta BiH trebaju biti usuglašeni sa Strateškim planom BiH.

- (7) Entiteti i Brčko Distrikt BiH svojim programima ruralnog razvoja utvrđuju prioritete, opsege i mehanizme za financiranje programa ruralnog razvoja, a na temelju planiranih i raspoloživih proračunskih i drugih sredstava i u suglasnosti sa Strateškim planom BiH.
- (8) Kantoni u Federaciji BiH, na temelju ovoga i drugih zakona, te sukladno raspoloživim proračunskim i drugim sredstvima, mogu pripremati, usvajati i realizirati programe ruralnog razvoja.
- (9) Jedinice lokalne samouprave, na temelju ovoga i drugih relevantnih zakona, mogu planirati i, sukladno raspoloživim proračunskim i drugim sredstvima, realizirati projekte i mjere ruralnog razvoja.
- (10) Sve razine vlasti na kojima se utvrđuju i usvajaju planovi, programi, projekti i mjere ruralnog razvoja odgovorne su za utvrđivanje regulatornih i operativnih mehanizama za odobravanje, realizaciju, nadzor nad realizacijom i izvješćivanje o realiziranim programima, projektima i mjerama ruralnog razvoja.
- (11) Sve razine vlasti na kojima se utvrđuju i usvajaju planovi ruralnog razvoja obvezni su, na zahtjev Ministarstva, surađivati i osiguravati informacije o planiranim i realiziranim programima, projektima i mjerama ruralnog razvoja.
- (12) Ministarstvo osigurava da su sve odluke u vezi s planiranjem na svim razinama vlasti donesene u dogovoru, koordinaciji i suradnji, te uz aktivno sudjelovanje predstavnika svih odgovornih institucija i zainteresiranih strana uključenih u ruralni razvoj, a sukladno dobrim praksama EU.
- (13) S ciljem osiguranja efektivne usklađenosti i koordinacije u provedbi Strateškog plana BiH, Ministarstvo će uspostaviti organizacijsku jedinicu za koordinaciju ruralnog razvoja (u daljnjem tekstu: Jedinica ruralnog razvoja), koja obavlja sljedeće poslove:
  - a) koordinira, prikuplja, grupira i objedinjuje podatke o aktualnom stanju ruralnih područja u BiH;
  - b) koordinira, kreira specifične mjere ruralnog razvoja potrebne za osiguranje efektivne provedbe Strateškog plana BiH;
  - c) osigurava potporu i smjernice svim razinama uprave u razvoju integriranih programa ruralnog razvoja korištenjem metode sudioništva u planiranju, sukladno dobrim praksama EU, a u suglasnosti sa Strateškim planom BiH;
  - d) pruža podršku u planiranju okvirnih proračuna za programe ruralnog razvoja, čija sredstva se osiguravaju od strane međunarodne zajednice u BiH i korisnici programa ruralnog razvoja;
  - e) razvija procedure za ocjenu, odobravanje, plaćanje i nadzor u vezi s posebnim mjerama ruralnog razvoja, u suradnji s Uredom za usklađivanje i koordinaciju sustava plaćanja;
  - f) pruža podršku nižim razinama vlasti u koordinaciji dogovorenih programa ruralnog razvoja s drugim ministarstvima i ostalim zainteresiranim stranama;
  - g) razvija i provodi efektivni sustav praćenja i ocjenjivanja programa ruralnog razvoja, uključujući Komitet za praćenje ruralnog razvoja BiH i osigurava službu tajništva za podršku njegovu funkcioniranju;

- h) u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, priprema i osigurava sva relevantna izvješća o napretku u provedbi Strateškog plana BiH i povezanih programa na svim razinama vlasti, koja proizilaze iz međunarodnih obveza.

Članak 13.

(Odgovornost i obveze u usklađivanju sustava plaćanja)

- (1) Radi osiguranja usklađenosti sustava plaćanja koje obavljaju nadležna entitetska i tijela Brčko Distrikta BiH, u svrhu podrške mjerama politike u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja, Ministarstvo je odgovorno za dosljednost, transparentnost i koordinaciju sustava plaćanja.
- (2) Radi jačanja i usklađivanja postojećih sustava plaćanja, praksi i procedura u entitetima i Brčko Distriktu BiH, Ministarstvo izvršava sljedeće zadatke:
  - a) u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, razvija pravni okvir za uspostavu i razvoj institucionalnih struktura za potporu u provođenju mjera politike i privlačenja sredstava EU te sredstava iz drugih međunarodnih fondova;
  - b) uspostavlja jedinstvene prakse i procedure funkcija odobravanja, izvršenja i računovodstvenih transakcija u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja, koje će biti primijenjene u entitetima i Brčko Distriktu BiH;
  - c) usuglašava sustav upravnog nadzora, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, koji će osigurati transparentnost i dostupnost podataka o svim mjerama potpore i isplata;
  - d) u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, uspostavlja nadzorne funkcije;
  - e) promiče ujednačenu primjenu procedura za isplate i zahtjeve na svim razinama, a koje su usklađene s pravilima EU;
  - f) kordinira obuku osoblja na svim razinama radi osiguranja jedinstvene primjene procedura i pravilno provođenje mjera;
  - g) pruža pomoć u uspostavi registara iz članka 14. ovoga Zakona i drugih evidencija te koordinira radom odgovarajućih službi tehničkih timova na svim razinama u svrhu konzistentne primjene sustava referentne registracije i sustava skladištenja podataka u sklopu sveobuhvatnog tehničkog okvira;
  - h) ostvaruje komunikaciju s platnim organizacijama i drugim unutarnjim i vanjskim tijelima glede procedura i razmjene podataka u statističke i druge svrhe po zahtjevu;
  - i) uspostavlja efektivni usklađeni sustav praćenja i ocjenjivanja, sukladno najboljoj europskoj praksi;
  - j) utvrđuje i pomaže razvoju drugih relevantnih službi, s ciljem promicanja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda;
  - k) utvrđuje i pomaže razvijanje i provođenje mjera uvozno-izvoznog režima i intervencije na tržištu.

Članak 14.

(Registri)

- (1) Radi provođenja mjera za pružanje podrške razvijanju sektora poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja, kao i za potrebe planiranja i analiza u području poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja, Ministarstvo koordinira uspostavom i razvijanjem jedinstvenih registara, a provode

ih nadležna entitetska i tijela Brčko Distrikta BiH, sukladno zahtjevima Europske unije, kako slijedi:

- a) *Registar poljoprivrednih gospodarstava BiH* - ovim Registrom uvodi se sustav za identifikaciju podnositelja zahtjeva za sredstva potpore. Ovim Registrom također će biti osigurana ključna referencija u sustavu Registra identifikiranja životinja uspostavom utvrđenog i jedinstvenog sustava za evidentiranje identiteta svakog poljoprivrednog proizvođača koji podnese zahtjev za potporu;
  - b) *Registar klijenata BiH* - ovim se Registrom evidentira identitet i registriraju osobe koje ostvaruju pravo na sredstva iz mjera potpore ili druge vladine usluge. On će sadržavati evidenciju svih pravnih i fizičkih osoba koje su primatelji sredstava potpore u poljoprivredi, prehrani i ruralnom razvoju iz proračunskih sredstava BiH. Ovom su evidencijom obuhvaćeni trgovci, uvoznici, izvoznici i prerađivači poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda;
  - c) *Registar identifikiranja životinja BiH* - ovaj se Registar odnosi na sustav identifikiranja i registriranja životinja, a primarno goveda, sitne stoke i drugih životinja, koristeći Registar poljoprivrednih gospodarstava kao ključnu referenciju za osiguranje jedinstvenog sustava identifikiranja životinja;
  - d) *Sustav identifikiranja zemljišnih parcela BiH* - ovim se Registrom osigurava jedinstveni identifikacijski sustav poljoprivrednih zemljišnih parcela i evidentira njihov zemljišni položaj, veličina, granice i druge relevantne informacije.
- (2) Vijeće ministara BiH, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, propisuje procedure za upis, održavanje i brisanje podataka iz registara iz stavka (1) ovoga članka.
  - (3) Osim navedenih registara iz stavka (1) ovoga članka, mogu se voditi drugi registri i evidencije sukladni ovome Zakonu i drugim propisima.
  - (4) Osnovica za vođenje registara i evidencija te njihovo povezivanje je jedinstveni identifikacijski broj koji je obavezan za sve registre i evidencije iz stavka (1) ovoga članka. Strukturu jedinstvenog identifikacijskog broja propisuje Vijeće ministara BiH.
  - (5) Upis u registre obavezan je za sve fizičke i pravne osobe koje žele ostvarivati korist od mjera potpore i drugih usluga u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja.
  - (6) Ministarstvo je odgovorno za osiguravanje koordinacije, usklađivanja i integracije registara, protok informacija, njihov međusobni odnos i povezanost te njihovo postupno usklađivanje sa zahtjevima EU. Svaku promjenu sustava, procesa i procedura za registracije odobrava ministar, u suradnji s entitetima i Brčko Distriktom BiH.

Članak 15.

(Baze podataka)

- (1) Ministarstvo je nadležno za uspostavu integriranog sustava baze podataka za povezivanje registarskih podataka i ostalih relevantnih informacijskih sustava radi osiguranja tehničke usuglašenosti postojećih i novih baza podataka, sukladno najboljim praksama EU.
- (2) Ministarstvo može zatražiti i koristiti postojeće izvore podataka dostupne na svim razinama vlasti, iz djelokruga rada javnih institucija i agencija te drugih ovlaštenih tijela. Te se informacije daju na raspolaganje besplatno, u

razumnom roku koji odredi Ministarstvo i relevantna institucija.

- (3) Ministarstvo će osigurati podatke iz svojih baza podataka, uključujući mape i planove, nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH te drugim ovlaštenim organizacijama i pružateljima javnih usluga, radi davanja podrške provođenju relevantnih mjera potpore, kao i drugim državnim tijelima ako su im potrebni podaci za izvršavanje zadataka određenih zakonom.

Članak 16.

(Statistike i informacije u poljoprivredi)

- (1) Ministarstvo uspostavlja Odbor za koordinaciju informacija u poljoprivredi (u daljnjem tekstu: Odbor za KIP), koji je nadležan za:
- a) koordiniranje razvoja usklađenog i integriranog informacijskog sustava u poljoprivredi BiH, uz konzultacije nadležnih državnih, entitetskih i tijela Brčko Distrikta BiH;
  - b) koordiniranje postupnog uvođenja informacijskog sustava u poljoprivredi, sukladno EU, koji uključuje, ali se ne ograničava na: popis u poljoprivredi BiH, Mrežu računovodstvenih podataka BiH (u daljnjem tekstu: MRP) i Komitet za praćenje MRP-a, Poljoprivredni tržišni informacijski servis te druge informacije koje zahtijeva EU i druge međunarodne organizacije;
  - c) koordiniranje između različitih struktura koje rade na statističkim pitanjima u poljoprivredi i službama informiranja na svim razinama;
  - d) uspostavu, koordiniranje i određivanje odgovornosti posebnih tehničkih radnih skupina radi davanja podrške radu Odbora za KIP;
  - e) davanje suglasnosti i koordiniranje ugovorenih usluga koje pružaju treće osobe, na zahtjev, a radi davanju podrške funkcioniranju Odbora za KIP;
  - f) nadgledanje efektivnosti u pružanju, praćenju i ocjenjivanju ugovorenih usluga, na zahtjev;
  - g) koordiniranje s Agencijom za statistiku BiH i EUROSTAT-om u razvijanju informacijskih sustava u sektoru;
  - h) usklađivanje rada s drugim aktivnostima (projektima i programima) u poljoprivredi i statistici, na zahtjev;
  - i) uspostava i osiguravanje korištenja zajedničkih standarda i metodologija za prikupljanje statističkih podataka, te njihovo objedinjavanje i širenje, uključujući redovito publiciranje, na svim razinama uprave, u suradnji sa svim nadležnim tijelima;
  - j) pripremu i redovitu dostavu izvješća svim relevantnim tijelima o radnim planovima Odbora za KIP, te o aktivnostima i rezultatima;
  - k) upravljanje Tajništvom Odbora za KIP, određenim stavkom (2) ovoga članka.
- (2) Ministarstvo uspostavlja Tajništvo Odbora za KIP, koje će biti nadležno za osiguravanje službe za podršku Odboru za KIP, čime mu se omogućuje ispunjavanje funkcije i obveza određenih stavkom (1) ovoga članka.
- (3) Ministarstvo osigurava sredstva za ispunjavanje funkcija Odbora za KIP i Tajništva određenih st. (1) i (2) ovoga članka.

Članak 17.

(Poljoprivredni tržišni informacijski servis)

- (1) Ministarstvo, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH uspostavlja Poljoprivredni tržišni informacijski servis BiH (u daljnjem tekstu: PTIS).
- (2) Ministar određuje strukturu i ustrojstvo PTIS-a, u svojstvu javnog servisa, te osigurava njegovo financiranje.
- (3) PTIS je nadležan za prikupljanje, obradu i objavu podataka o količinama i cijenama određenih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, poljoprivrednog zemljišta na bh. i međunarodnom tržištu.
- (4) Ministar utvrđuje reprezentativna tržišta za poljoprivredne i prehrambene proizvode te poljoprivredno zemljište, na temelju ekonomske i financijske važnosti robe u unutarnjoj i vanjskoj trgovini BiH.
- (5) Nadležna državna, entitetska i tijela Brčko Distrikta BiH obvezna su redovito dostavljati podatke PTIS-u u svrhu objedinjavanja reprezentativnih podataka za BiH, a sukladno EU i drugim međunarodnim zahtjevima, te u formatu pogodnom za razmjenu podataka s drugim zemljama.
- (6) Ministar utvrđuje izvore javnih i privatnih informacija koje će biti unesene u PTIS, kao i obveze fizičkih i pravnih osoba za osiguravanje podataka, te odgovarajuću naknadu. Ministar također propisuje vrstu, opseg i učestalost dostave, prikupljanja i objave podataka.
- (7) Obveze PTIS-a iz stavka (1) ovoga članka ne odnose se na obveze iz djelokruga Agencije za statistiku BiH.
- (8) PTIS može naplaćivati naknadu za svoje usluge do one mjere do koje su konkurentni privatnim poduzećima. Ove naknade prihod su proračuna BiH.

POGLAVLJE IV. DRUGE RELEVANTNE INSTITUCIONALNE STRUKTURE I SLUŽBE UNUTAR SEKTORA

Članak 18.

(Savjetodavno vijeće)

- (1) Radi osiguranja efektivnog mehanizama za konzultacije, sudjelovanja, koordinacije i legitimnosti donošenja odluka u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja, osniva se Savjetodavno vijeće, u svojstvu stručnoga tijela.
- (2) Savjetodavno vijeće daje mišljenja, preporuke i savjete koje Ministarstvo razmatra.
- (3) Savjetodavno vijeće broji 15 priznatih stručnjaka, uključujući predstavnike relevantnih znanstvenih institucija (šest), predstavnike privatnog poljoprivrednog sektora (tri), poljoprivredne industrije (dva), prehrambene industrije (dva) i nevladinih organizacija koje djeluju u sektoru (dva).
- (4) Vijeće ministara BiH na prijedlog Ministarstva, uz suglasnost nadležnih entitetskih i tijela Brčko Distrikta BiH, imenuje članove Savjetodavnog vijeća na mandat od četiri godine.
- (5) Ministarstvo je dužno osigurati uvjete za učinkovit rad Savjetodavnog vijeća, a prema planu njegova poslovanja.
- (6) Zadaća Savjetodavnog vijeća:
- a) uključuje se u raspravu o strategiji i politici sektora u području poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja, kojima se određuju vizija i misija sektora, te predlaže smjerove dugoročnog razvoja sektora;
  - b) savjetuje odgovorne institucije u vezi sa svim pitanjima koja zahtijevaju odluku o politici ili strateškim smjerovima sektora;

- c) daje mišljenja i preporuke za predložene propise, međunarodne sporazume i inicijative, te druga relevantna pitanja;
  - d) analizira sva izvješća specijaliziranih tijela iz ovoga Zakona, uključujući nalaze sustava praćenja i ocjenjivanja Ministarstva, određenih člankom 22. ovoga Zakona, i implikacije na predloženo preusmjeravanje mjera politike koje se primjenjuju u sektoru;
  - e) osigurava smjernice za definiranje prioriteta u istraživanju i stručnoj obuci u području poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja;
  - f) razvija smjernice za projekte i programe stručne obuke i istraživanja glede odabira, provođenja, praćenja i ocjenjivanja, sukladno sektorskim strategijama BiH.
- (7) Savjetodavno vijeće bit će odgovorno za osiguranje transparentnosti u donošenju odluka, uz konzultacije i njihovu dostupnost javnosti.
- (8) Savjetodavno vijeće obvezno je Ministarstvu podnositi polugodišnje i godišnje izvješće o radu, te da postupi po svim pitanjima koja zahtijeva Ministarstvo, Vijeće ministara BiH i Parlamentarna skupština BiH.

Članak 19.

(Savjetodavne službe u sektoru)

- (1) Ministarstvo uspostavlja mehanizme za koordiniranje i promicanje privatnih i javnih savjetodavnih službi na svim razinama vlasti, radi podržavanja provedbe mjera ruralnog razvoja te poljoprivrednih politika i programa diljem BiH.
- (2) Ministarstvo je odgovorno utvrditi standarde za sektor koji se odnose na kvalitetu usluga što ih pružaju savjetodavne službe i zaposlenici, radi osiguranja kvalitete usluga na svim razinama vlasti za davatelje savjetodavnih usluga, uključujući sustav njihove stalne izobrazbe i obuke te javnog priznavanja i evidentiranja.
- (3) Ministarstvo je odgovorno za organiziranje obuke savjetnika u području primjene jedinstvenih procedura za ispunjavanje zahtjeva za plaćanja, na način koji odredi Ured za usklađivanje i koordinaciju sustava plaćanja, te za certificiranje savjetnika koji pružaju takve usluge poljoprivrednicima, na zahtjev.
- (4) Ministarstvo osigurava sve potrebne uvjete za primjenu sustava za pružanje kvalitetnih usluga, radi omogućivanja transparentnosti i sljedivosti, sukladno najboljim praksama EU.
- (5) Ministarstvo daje podršku politici razmjene tehnologije osiguranjem potrebnih uvjeta za organiziranje obveznih godišnjih ciklusa obuke i izobrazbe za davatelje savjetodavnih usluga.
- (6) Ministarstvo je odgovorno za osiguravanje uspostave elektroničkih resursa potrebnih za unapređenje razmjene tehnologije, ruralnog razvoja i poljoprivrednih savjetodavnih službi.
- (7) Ministarstvo je odgovorno za pripremu polugodišnjih izvješća o radu, radi davanja podrške razvijanju postojećih i novih službi te ispunjavanja obveza sustava praćenja i ocjenjivanja.

Članak 20.

(Referentni laboratoriji i druga tijela za testiranje)

- (1) Ministarstvo razvija detaljan plan za postupno razvijanje troškovno efektivnog i djelotvornog sustava referentnih laboratorija i drugih tijela za testiranje (u daljnjem tekstu: laboratorij), sukladno potrebama BiH i mogućnosti da

ispunjava obveze prema domaćim, međunarodnim i sporazumima s EU.

- (2) Ministarstvo ima pravo povjeriti određene zadatke laboratorijima izvan BiH, ako takvih nema u BiH.
- (3) Ministarstvo koordinira ovlašćivanje laboratorija u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja, sukladno međunarodnim zahtjevima.
- (4) Ministarstvo utvrđuje procedure za suradnju i koordiniranje s laboratorijima, sukladno najboljim praksama iz EU.
- (5) Ministarstvo određuje minimalne zahtjeve glede kvalitete usluga koje pružaju laboratoriji i uvjeta koje moraju ispuniti kako bi dobili odobrenje za obavljanje određenih poslova.
- (6) Laboratoriji su odgovorni za osiguravanje efektivne suradnje, koordinacije i odobrenja svih institucija odgovornih za upravljanje sektorom, a posebice upravljanje rizikom i kriznim situacijama u području sigurnosti hrane i poljoprivrede.
- (7) Laboratoriji su odgovorni za pripremu polugodišnjih izvješća o radu i njihovo podnošenje Ministarstvu te za pružanje podrške u pripremi godišnjeg izvješća BiH, kao i za podršku sustavu praćenja i ocjenjivanja BiH, sukladno njihovim zahtjevima, precizno određenim smjernicama i vremenskom rasporedu.

Članak 21.

(Robne rezerve na entitetskoj i kantonalnoj razini)

- (1) Ministarstvo je odgovorno za uspostavu veze s organizacijama koje upravljaju robnim rezervama na entitetskoj i kantonalnoj razini (u daljnjem tekstu: robne rezerve) i odgovorno je pružiti im pomoć u usklađivanju njihovih aktivnosti sa strategijama sektora u BiH.
- (2) Ministarstvo predlaže strateške smjernice za djelovanje robnih rezervi te procedure za koordinaciju, suradnju i provedbu politika intervencije i izvješćivanja, sukladno praksama politike EU.
- (3) Robne rezerve daju podršku u pripremi godišnjeg izvješća BiH i osiguravaju sve relevantne i tražene podatke Ministarstvu i sustavu praćenja i ocjenjivanja, a na temelju njihovih zahtjeva prema utvrđenom vremenskom okviru.
- (4) Robne rezerve osiguravaju transparentnost i sljedivost svakodnevnog rada, sukladno propisima BiH i dobrim praksama EU.

POGLAVLJE V. PRAĆENJE, OCJENJIVANJE I IZVJEŠĆIVANJE

Članak 22.

(Praćenje i ocjena)

- (1) Ministarstvo, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, uspostavlja sustav praćenja i ocjenjivanja BiH za sektor i slijedi smjernice i najbolje prakse EU kojima se progresivno uvodi Zajednički okvir za praćenje i ocjenjivanje EU.
- (2) Sustav praćenja i ocjenjivanja BiH omogućuje transparentan mehanizam za ocjenu utjecaja politika koje se provode na svim razinama vlasti glede njihove socijalne, financijske i gospodarske učinkovitosti.
- (3) Rezultati ocjena pojedinačnih i ukupnih mjera politike bit će objavljivani i uključivat će preporuke o potrebi prilagodbe i unapređenja.
- (4) Na temelju izvješća o praćenju i ocjeni koji se daju odgovarajućim upravnim tijelima na njihov pregled i razmatranje, Ministarstvo i nadležno tijelo postići će

sporazum o prilagodbi koju je potrebno uvesti i o vremenskom rasporedu te prilagodbe.

Članak 23.

(Godišnja izvješća BiH u sektoru)

- (1) Ministarstvo sačinjava godišnje izvješće o stanju u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja BiH za prethodnu godinu.
- (2) Izvješće je utemeljeno na prethodno dostavljenim izvješćima koje pripremaju nadležna entitetska i tijela Brčko Distrikta BiH.
- (3) Ministarstvo dostavlja izvješće Vijeću ministara BiH na razmatranje, najkasnije do 30. svibnja tekuće godine, a Vijeće ministara BiH dostavlja ga na usvajanje Parlamentarnoj skupštini BiH, najkasnije do 30. lipnja tekuće godine.
- (4) Nadležna entitetska i tijela Brčko Distrikta BiH obvezna su Ministarstvu dostavljati godišnja izvješća o sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja, najkasnije do 30. ožujka tekuće godine.
- (5) Godišnje izvješće sadrži ocjenu stanja u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja, mjere sektorske politike poduzete u prethodnoj godini te prijedlog i način provođenja mjera politike u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja za iduće razdoblje.
- (6) Godišnje izvješće izrađuje Ministarstvo ili pravna osoba ili ustanova koju za to ovlasti, sukladno propisima koje donosi ministar.
- (7) Godišnje izvješće o stanju u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja u prethodnoj godini objavljuje se u obliku službene publikacije Ministarstva.

POGLAVLJE VI. INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 24.

(Upravni i inspekcijski nadzor)

- (1) Ministarstvo provodi upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega, kao i upravni nadzor nad institucijama, ustanovama i organizacijama u obavljanju poslova određenih ovim Zakonom.
- (2) Inspekcijski nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provode nadležna entitetska i tijela Brčko Distrikta BiH posredstvom nadležnih inspekcijskih službi.
- (3) Ministarstvo, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, osigurava redovitu obuku inspektora i jedinstvenu primjenu procedura rada i mjera u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja sukladno zahtjevima za integracije u EU.
- (4) Inspekcijske službe za sektor poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja nadležnih entitetskih i tijela Brčko Distrikta BiH surađuju s Ministarstvom, upravnim organizacijama u njegovu sastavu, kantonalnim službama, institutima i drugim organizacijama, te poljoprivrednim stručnjacima u BiH i inozemstvu.

POGLAVLJE VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 25.

(Rok za donošenje propisa i uspostavu institucija)

- (1) Ministarstvo je dužno u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona izraditi strategije BiH i akcijske planove za poljoprivredu, prehranu i ruralni razvoj, sukladno članku 7. ovoga Zakona.
- (2) Nadležna entitetska i tijela Brčko Distrikta BiH te niže razine vlasti dužni su započeti usklađivanje svojih propisa u

sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja s ovim Zakonom i osigurati odgovarajuća sredstva, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

- (3) Ministarstvo i nadležna entitetska i tijela Brčko Distrikta BiH, osim propisa predviđenih pojedinim člancima ovoga Zakona, mogu donijeti i druge propise potrebne za primjenu ovoga Zakona u roku od godinu dana.
- (4) Ministarstvo je dužno u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti podzakonske akte propisane ovim Zakonom.
- (5) Ministarstvo će uspostaviti organizacijske jedinice za koordinaciju informacija u sektoru poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja te u sustavu praćenja i ocjenjivanja, kako je određeno ovim Zakonom, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (6) Ministarstvo će, u suradnji s nadležnim entitetskim i tijelima Brčko Distrikta BiH, započeti uspostavu poljoprivrednog tržišnog informacijskog sustava u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (7) Ministarstvo će uspostaviti Savjetodavno vijeće u roku od šest mjeseci od dana usvajanja ovoga Zakona.

Članak 26.

(Usklađivanje propisa)

Zakonski i podzakonski propisi koji se primjenjuju u području poljoprivrede, prehrane i ruralnog razvoja bit će usklađeni s ovim Zakonom najkasnije u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 27.

(Stupanje Zakona na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH broj 194/08

15. svibnja 2008. godine

Sarajevo

Predsjedatelj Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH dr. Milorad Živković, v. r.	Predsjedatelj Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Sulejman Tihić, v. r.
--	--

PRILOG I.

LISTA

Broj u Briselskoj nomenklaturi	Opis proizvoda
Poglavlje 1.	Žive životinje
Poglavlje 2.	Meso i jestivi mesni otpaci
Poglavlje 3.	Riba, ljuskari i mekušci
Poglavlje 4.	Mliječni proizvodi; ptičja jaja; prirodni med
Poglavlje 5.	
05.04.	Crijeva, mokraćni mjehuri i stomaci životinja (osim ribe), cijeli i njihovi dijelovi
05.15.	Proizvodi životinjskog podrijetla, koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu; mrtve životinje iz Poglavlja 1. ili Poglavlja 3, neuporabljivi za ljudsku prehranu
Poglavlje 6.	Živo drveće i druge biljke; lukovice, korijenje i slično; rezano cvijeće i ukrasno lišće
Poglavlje 7.	Jestivo povrće, određeno korijenje i gomolje
Poglavlje 8.	Jestivo voće i orašasti plodovi; kora lubenica ili citričnog voća
Poglavlje 9.	Kava, čaj i začini, osim čaja Maté (Glava 0903)
Poglavlje 10.	Žitarice
Poglavlje 11.	Proizvodi mlinске industrije; slad i škrob; gluten; inulin

Poglavlje 12.	Uljano sjemenje i plodovi; razno zmevlje, sjeme i plodovi; industrijsko i ljekovito bilje; slama i stočna hrana
Poglavlje 13.	
ex 13.03.	Pektin
Poglavlje 15.	
15.01.	Masnoće i druge pročišćene svinjske masnoće; pročišćene masnoće peradi
15.02.	Nepročišćene masnoće goveda, ovaca ili koza; loj (uključujući "premijer džus") koji se dobiva iz ovih masnoća
15.03.	Stearin od svinjske masnoće, oleostearin i lojni stearin; ulje od svinjske masti, oleo-ulje i ulje od loja, nemulgirano, nemiješano niti na drugi način pripremljeno
15.04.	Masti i ulja, riba i morskih sisavaca, pročišćeni ili nepročišćeni
15.07.	Nehlapiva biljna ulja, u tekućem ili krutom stanju, sirova, rafinirana ili pročišćena
15.12.	Masti i ulja životinjskog ili biljnog podrijetla, hidrogenizirani, ali dalje nepripremljeni
15.13.	Margarin, pripravi od masti i druge pripremljene jestive masnoće
15.17.	Ostaci od razlaganja masnih tvari, životinjskih ili biljnih vrsta voska
Poglavlje 16.	Prerađevine od mesa, ribe, ljuskavaca ili mekušaca
Poglavlje 17.	
17.01.	Šećer od šećerne trske i šećerne repe u krutom stanju
17.02.	Ostali šećeri, šećerni sirupi; umjetni med (bez obzira je li pomiješan s prirodnim medom); karamelni
17.03.	Melase s ili bez dodatka boje
17.05.	Aromatizirani ili obojeni šećeri, sirupi i melase, ali ne uključujući voćne sokove koji sadrže dodani šećer u bilo kojem omjeru
Poglavlje 18.	
18.01.	Kakao u znu, cijeli ili lomljeni, sirovi ili prženi
18.02.	Ljuske, kore, opne i ostali otpaci kakaa
Poglavlje 20.	Proizvodi od povrća, voća i ostalih dijelova biljke
Poglavlje 22.	
22.04.	Mošt od grožđa, u fermentaciji ili s fermentacijom bez dodavanja alkohola
22.05.	Vino od svježeg grožđa; mošt od grožđa s fermentacijom bez dodavanja alkohola
22.07.	Druga fermentirana pića (npr. jabukovača, kruškovača i medovina)
ex 22.08.	
ex 22.09.	Etilni alkohol ili neutralni alkohol, bez obzira je li denaturiran, bilo koje jačine, dobiven iz poljoprivrednih proizvoda navedenih u Dodatku I. Ugovora, osim likera i drugih alkoholnih pića i miješanih alkoholnih pripravaka (poznato kao "ekstrakti koncentrata") za proizvodnju pića
ex 22.10.	Ocat i nadomjesci za ocat
Poglavlje 23.	Ostaci i otpaci prehrambene industrije; pripremljena životinjska hrana
Poglavlje 24.	
24.01.	Nepreradeni duhan, duhanski otpaci
Poglavlje 45.	
45.01.	Pluto prirodno, sirovo, drobljeno, granulirano ili mljeveno; otpaci od pluta
Poglavlje 54.	
54.01.	Lan, sirovi ili prerađeni, ali nepredeni; kučina i laneni otpaci (uključujući prede i raščupane tekstilne materijale)
Poglavlje 57.	
57.01.	Konoplja (<i>Cannabis sativa</i>), sirova ili prerađivana, ali nepreradena; kučina i otpaci od konoplje (uključujući otpatke od prede i raščupane tekstilne materijale).

На основу члана IV 4.a) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на 28. сједници Представничког дома, одржаној 29. априла 2008.

године, и на 17. сједници Дома народа, одржаној 15. маја 2008. године, усвојила је

ЗАКОН

О ПОЉОПРИВРЕДИ, ИСХРАНИ И РУРАЛНОМ РАЗВОЈУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ГЛАВА I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет)

(1) Циљеви овог закона су да утврди:

- оквир за институционалне структуре, надлежности, одговорности, линије извјештавања, прописе, механизме координације, процесе консултација, права, обавезе и спровођење мјера на свим нивоима власти у Босни и Херцеговини (у даљњем тексту: БиХ) које су укључене у развој сектора пољопривреде, исхране и руралног развоја;
- оквир и механизме за јачање конкурентности, квалитета пољопривредних и прехранбених производа, те примјену стандарда који су потребни за остваривање динамичнијег развоја у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја;
- оквир и механизме који су потребни за припрему придруживања и уласка у Европску унију (у даљњем тексту: ЕУ) и испуни све обавезе одређене међународним споразумима у вези са сектором пољопривреде, исхране и руралног развоја у БиХ;
- оквир за обезбјеђивање усклађености секторских стратегија и агроекономских политика, посебних мјера за спровођење и процедура за спровођења који су потребни за координиран развој сектора пољопривреде, исхране и руралног развоја БиХ;
- оквирне циљеве сектора пољопривреде исхране и руралног развоја и дефинише оквирне мјере које су потребне за њихово остварење.

(2) Овим законом утврђују се дефиниције термина који ће се користити у секторским прописима, циљеви, принципи, механизми развоја политика у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја, структуре и надлежности на свим нивоима власти, структуре и службе институционалне подршке, њихове функције и везе, механизми за мониторинг и евалуацију (праћење и оцјену), те управни и инспекцијски надзор.

Члан 2.

(Обим сектора)

Сектор пољопривреде, исхране и руралног развоја обухвата:

- пољопривреду и исхрану (примарну производњу, прераду и дистрибуцију пољопривредно-прехранбених производа);
- рурални развој;
- шумарство и производе шумарства (у области интеграција у ЕУ);
- рибарство и рибље производе;
- водопривреду (у сектору пољопривреде и руралног развоја);
- пољопривредну механизацију, опрему и објекте;
- пољопривредно земљиште;
- агросредину;

- i) трговину пољопривредним и прехрамбеним производима (домаћа и спољна);
- j) ветеринарство и здравље животиња (жива стока);
- k) здравље и заштиту биља.

Члан 3.

(Значење појединих израза)

Изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- a) *пољопривредни производ* подразумева производе биљне производње, сточарства и рибарства, те производе првог степена њихове прераде. Листа пољопривредних производа дата је у Анексу I, који је саставни дио овог закона;
- b) *пољопривредна дјелатност* подразумева привредну дјелатност која обухвата биљну и сточарску производњу и с њима повезане услужне дјелатности у складу са стандардном класификацијом дјелатности у БиХ, те очување земљишта у добром пољопривредном стању и стању животне средине;
- c) *пољопривредно газдинство* подразумева производну јединицу, и с техничког и привредног гледишта, којом се једнообразно руководи и која се бави производњом пољопривредних производа; или одржава земљиште које се више не користи за производњу у добром пољопривредном и стању животне средине. Газдинство се може бавити и другим додатним (непољопривредним) производним и услужним дјелатностима;
- d) *носилац пољопривредног газдинства* подразумева физичко или правно лице, или групу физичких и правних лица у складу са статусом који има група и њени чланови према законима у БиХ, а чије се газдинство налази на територији БиХ, те обавља пољопривредну дјелатност и регистровано је у Регистру пољопривредних газдинстава као носилац газдинства;
- e) *агросредина* подразумева методе пољопривредне производње које су у складу са принципима заштите и побољшања квалитета животне средине, крајолика и његових обиљежја, природних ресурса, земљишта и генетске разноликости;
- f) *пољопривредни отпад* подразумева сваку супстанцу коју пољопривредни произвођач одлаже или намјерава или је обавезан да одложи. Под тим се не подразумевају фекалне материје, слама и остале природне безопасне материје из пољопривредне производње које се даље користе у пољопривредној производњи или за производњу енергије из биомасе која се добија кроз процесе и методе које не штете животnoj средини и не угрожавају здравље људи;
- g) *одрживи развој* подразумева развој који уз задовољавање потреба садашњих не угрожава могућности будућих генерација да задовоље своје потребе. То укључује потребу ограничавања употребе ресурса и производње отпада на ниво који неће нарушити стабилност и квалитет екосистема;
- h) *рурални развој* подразумева скуп политика, мјера и активности чији је циљ свеобухватан економски, социјални и културни напредак становништва руралних подручја и које се планирају и спроводе уз уважавање принцип одрживог развоја и очувања и унапређења квалитета животне средине;

- i) *план руралног развоја* подразумева низ мјера чији је циљ побољшање конкурентности пољопривреде и шумарства; побољшање квалитета животне средине и села; подстицање диверзификовања (разноликости) привредних активности и побољшање квалитета живота у руралним подручјима;
- j) *рибарство* подразумева дјелатности које обухватају узгој, заштиту, риболов, промет и коришћење рибе и рибље икре, ракова, шкољки и мекушаца, те других животиња у риболовним водама;
- k) *оргaнски производ* подразумева пољопривредни производ који је произведен према принципима органске пољопривредне производње, који укључују специфичне методе органске производње на пољопривредном газдинству, као и дјелатности укључене у даљу прераду, паковање и означавање производа у складу са циљевима, принципима и правилима одређеним законом;
- l) *пољопривредно-прехрамбени бизнис* подразумева сваку активност без обзира да ли је профитна или не, или да ли је предузима приватни или јавни субјект, извршавајући било коју од активности у погледу било које фазе производње, прераде и дистрибуције пољопривредних и прехрамбених производа;
- m) *исхрана* подразумева приступ и расположивост висококвалитетне и здравствено исправне хране, односно сваке материје или производа прерађеног, дјелимично прерађеног или непрерађеног, а намијењеног конзумирању људи или се може очекивати да ће га људи конзумирати и односи се на све производе агроиндустријског комплекса од њиве до трпезе;
- n) *аутохтона врста и пасмине животиња* подразумева скуп животиња исте врсте, које се, због заједничког поријекла и прилагођавања специфичним животним приликама, међусобно подударају у значајним пасминским ознакама и својствима, морфолошке и физиолошке природе. Та својства животиње једне пасминске групе морају безбједно преносити на своје потомство;
- o) *традиционална производња и традиционални производ на бази биљних и животињских компоненти* подразумева производњу биљних, животињских и производа на бази биља и животињских супстанци, која се, у односу на конвенционалну производњу, разликује по начину производног процеса, а у складу са добром произвођачком праксом и без обзира на мјесто поријекла. Традиционални производ је производ који, у односу на сличне производе исте категорије, има карактеристике које га разликују од осталих конвенционалних производа, без обзира на мјесто поријекла. Традиционални производ мора бити сачињен од традиционалне сировине или имати традиционалан састав или традиционалан начин производње и/или прераде;
- p) *следивост (могућност праћења)* јесте могућност улажења у траг хране, хране за животиње, животињи која производи храну, односно служи за производњу хране, сировине или материји која је намијењена уграђивању или се очекује да ће бити уграђена у храну или храну за животиње, у свим фазама производње, прераде и дистрибуције.

ГЛАВА II - ЦИЉЕВИ И МЈЕРЕ ПОЛИТИКЕ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ИСХРАНЕ И РУРАЛНОГ РАЗВОЈА У БиХ

Члан 4.

(Оквирни секторски циљеви у БиХ)

- (1) Циљеви секторске политике БиХ су:
  - a) активирање неискоришћених природних и људских ресурса, развој одрживог конкурентног и динамичног сектора пољопривреде, шумарства и исхране;
  - b) повећање степена задовољавања потреба становништва сопственом храном и замјена увоза хране домаћом производњом за коју постоје природни и други услови те смањење спољнотрговинског дефицита пољопривредно-прехрамбених производа;
  - c) обезбјеђивање усклађивања и интеграције сектора у ЕУ и глобално тржиште;
  - d) подстицање диверзификације економских активности, побољшање запослености, те општих услова за остварење прихода и квалитета живота у руралним подручјима;
  - e) обезбјеђивање приступа и расположивости висококвалитетне, приступачне и безбједне хране;
  - f) обезбјеђивање рационалне употребе и заштите природних ресурса и биодиверзитета;
  - g) омогућавање примјереног животног стандарда и придonoшење стабилности пољопривредног дохотка и прехрамбене безбједности становништва које се у што већој мјери подмирује домаћим конкурентним пољопривредним производима.

Члан 5.

(Оквир мјера политике у пољопривреди и руралном развоју)

- (1) Мјере подршке за пољопривреду и рурални развој за БиХ постепено ће се прилагођавати на свим нивоима власти, с циљем усклађивања са врстама мјера у ЕУ. Мјере се, у ширем смислу, сврставају у следеће категорије:
  - a) мјере политике за подршку пољопривредних тржишта,
  - b) мјере политике руралног развоја.
- (2) Мјере политике за подршку пољопривредних тржишта оквирно се дијеле у следеће групе:
  - a) *мјере за побољшање квалитета*: укључују одређене производе за које БиХ има конкурентску предност у области производње, прераде и трговине тих производа;
  - b) *мјере директне подршке пољопривредним газдинствима*: укључују плаћања по хектару и/или по грлу (у вези са мјерама за повећање пољопривредних газдинстава и конкурентности);
  - c) *мјере спољне трговине*: у складу са међународним трговинским споразумима.
- (3) Мјере политике руралног развоја дијеле се у три основне групе, и то:
  - a) *мјере за повећање конкурентности*: укључују мјере за повећање инвестиција у пољопривредна газдинства и прехрамбену индустрију, подршку службама за едуковање у сектору, подршку раном пензионисању, подршку младим пољопривредницима, подршку развоју инфраструктуре у руралним подручјима и остале сличне мјере везане за конкурентност руралног подручја,

- b) *мјере за заштитиу руралне околине*: укључују мјере за мање повољна рурална подручја, подршку програмима агросредине укључујући и органску производњу, интегралну производњу, производњу прихватљиву за животну средину, подршку добробити животиња и друге мјере у вези са руралном околином,
- c) *мјере за диверзификовање активности у руралним подручјима и мјере за побољшање квалитета живота у руралним подручјима*: укључују подршку допунским дјелатностима и непољопривредним услугама, мјере за побољшање села и очување природног и културног наслеђа у руралним подручјима и с тим повезане мјере.
- (4) Детаљне мјере подршке и механизми за њихово спровођење одређују се секторским стратегијама за пољопривреду, исхрану и рурални развој у БиХ и акционим плановима, као што је одређено у чл. 7. и 12. овог закона.

Члан 6.

(Примјена оквирних циљева и мјера)

- (1) Циљеви и мјере одређени у Глави II чл. 4. и 5. овог закона обезбјеђују оквир за развој и спровођење свих секторских политика, прописа, програма и мјера које се предузимају на свим нивоима управе у БиХ.
- (2) Министарство спољне трговине и економских односа БиХ (у даљем тексту: Министарство) одговорно је да обезбједи да су све секторске политике, прописи, програми и мјере које се предузимају на свим нивоима управе у БиХ у складу са овим оквирним циљевима и мјерама.

ГЛАВА III - НАДЛЕЖНОСТИ НА СВИМ НИВОИМА ВЛАСТИ У СЕКТОРУ ПОЉОПРИВРЕДЕ, ИСХРАНЕ И РУРАЛНОГ РАЗВОЈА

Члан 7.

(Надлежности Министарства)

Министарство је надлежно за:

- a) дефинисање оквира агроекономских политика у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Брчко Дистрикт БиХ);
- b) обезбјеђивање ефективног хармонизовања, координације, спровођења и праћења стратегија у БиХ и акционих планова за сектор пољопривреде, исхране и руралног развоја;
- c) доношење стратегија које обезбјеђују:
  - 1) прецизну дефиницију ширих и посебних циљева сектора,
  - 2) очекиване резултате сектора (критеријуми успјешног дјеловања) који се утврђују на прецизан, поуздан и мјерљив начин,
  - 3) оквир мјера политике и механизма спровођења,
  - 4) механизме мониторинга и евалуације, укључујући утврђивање мјера успјешности, индикатора, институција одговорних за прикупљање података и процедуре евалуације;
- d) редовно (најмање једном годишње) мониторинг и евалуацију спровођења стратегија и оцјену појединачних агроекономских политика, њихове ефективности и ефикасности, те њихов допринос свеукупним циљевима сектора, и финансијски и економски, те давање смјерница за усклађивање мјера у складу са резултатима таквих анализа;

- e) координирање свих инструмената политике како би се обезбиједило да су у складу са стратегијама сектора у БиХ и одговарајућим међународним споразумима;
- f) редовно ревидирање и ажурирање стратегија БиХ и акционих планова (и/или у складу са циклусима политике ЕУ) уз потпуну консултацију и договор са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ и другим одговарајућим институцијама;
- g) обезбјеђивање хармонизације и координације секторских програма, закона, прописа и мјера неопходних за преговарање и испуњавање одговарајућих међународних обавеза, укључујући све неопходне услове у вези са европским интеграцијама на свим нивоима власти;
- h) обезбјеђивање успостављања и координирање свих неопходних институција и других тијела, координирање развоја неопходних мјера и процедура за испуњавање међународних обавеза и трговинских стандарда у ономе што се односи на сектор пољопривреде, исхране и руралног развоја БиХ и њиховог усклађивања и интеграције у ЕУ;
- i) обезбјеђивање успостављања и развоја неопходних механизма консултације, комуникације, координације и сарадње са властима на свим нивоима који су релевантни за ефективно управљање сектором пољопривреде, исхране и руралног развоја БиХ;
- j) обезбјеђивање промоције и ширење научних сазнања и иновативних пракси у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја БиХ у координацији са свим осталим релевантним тијелима;
- k) обезбјеђивање испуњења, досљедност и обухватност свих обавеза извјештавања према међународним споразумима и домаћим законима и прописима, а у вези са сектором пољопривреде, исхране и руралног развоја БиХ;
- l) обезбјеђивање припреме годишњих извјештаја о стању у сектору;
- m) обезбјеђивање ефективног координирања свих инспекцијских служби у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја у БиХ;
- n) усмјеравање и надзор Канцеларије за ветеринарство БиХ, Управе БиХ за заштиту здравља биља и Управе за хармонизацију система плаћања, чија се права и обавезе одређују законима и другим прописима;
- o) обезбјеђивање координације са Агенцијом за безбједност хране БиХ као што је одређено чланом 11. овог закона.

Члан 8.

(Надлежности органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ)

Органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ надлежни су за:

- a) дефинисање, управљање и спровођење посебних стратегија сектора, агроекономских политика, програма и мјера на територијама ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, извршавање свих законодавних, управних и других задатака који се односе на ефективно управљање у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја;
- b) обезбјеђивање усклађености својих стратегија, акционих планова, политика, програма, закона и других прописа у складу са утврђеним оквирима БиХ;
- c) предузимање свих радњи и успостављање и ефективно дјеловање свих неопходних механизма за успјешно спровођење стратегија БиХ и закона у утврђеним временским оквирима;
- d) подржавање Министарства у обављању ефективног мониторинга и евалуације спровођења стратегија и појединачних политика, њихове ефективности и ефикасности, те њиховог доприноса укупним финансијским и економским циљевима сектора, те усклађивање мјера политике са резултатима анализа и препорука;
- e) подржавање развоја свих неопходних институција и других тијела како би обезбиједили испуњавање међународних обавеза и трговинских стандарда у ономе што се односи на сектор пољопривреде, исхране и руралног развоја и њихове хармонизације и интеграције у ЕУ;
- f) подржавање и активно учешће у успостављању и развоју неопходних механизма консултације, комуникације, координације и сарадње са свим нивоима власти који су релевантни за ефективно управљање сектором пољопривреде, исхране и руралног развоја БиХ;
- g) подржавање и активан допринос у испуњавању, досљедности и обухватности свих обавеза извјештавања према међународним споразумима, домаћим законима и другим прописима, а у вези са оним што се односи на сектор пољопривреде, исхране и руралног развоја БиХ;
- h) подржавање и помоћ Министарству у обезбјеђивању јединствене примјене процедуре рада и мјера у управном и инспекцијском надзору у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја;
- i) пружање информација како би подржали припрему годишњег извјештаја БиХ у складу са временским распоредом Министарства и задовољавање захтјева за информацијама како би подржали међународне обавезе извјештавања БиХ.

Члан 9.

(Надлежности кантона и општина)

Органи кантона и општина надлежни су за:

- a) обезбјеђивање ефективног усклађивања, координирања, спровођења и мониторинга стратегија, агроекономских политика, програма и буџетских планова у складу са стратешким оквирима и оперативним плановима БиХ и ентитета;
- b) подржавање консултативног процеса за развој секторских стратегија и акционих планова обезбјеђивањем учешћа у одређеним радним тимовима и активним учешћем у јавним расправама;
- c) обезбјеђивање неопходних информација за дјеловање система мониторинга и евалуације БиХ, као и за коришћење прикупљених података за побољшање процеса годишњег планирања и спровођења политика;
- d) годишње прилагођавање и редифинисање мјера политике/програма у складу са налазима система мониторинга и евалуације БиХ;
- e) обезбјеђивање ефективне и ефикасне сарадње са свим институцијама одговорним за управљање сектором пољопривреде, исхране и руралног развоја, укључујући и Савјетодавно вијеће одређено у члану 18. овог закона и друге релевантне институције;

- f) обезбјеђивање да предузете акције прати јасан консултативни процес, те да рад буде јаван;
- g) припрему и достављање надлежним органима ентитета годишње извјештаје о успјешности дјеловања агроекономских политика, о евалуацији њиховог утицаја на сектор пољопривреде, исхране и руралног развоја, како би подржали систем мониторинга и евалуације БиХ у складу са свим захтјевима

Члан 10.

(Управне организације у оквиру Министарства)

- (1) Управне организације у оквиру Министарства су:
  - a) Канцеларија за ветеринарство БиХ;
  - b) Управа БиХ за заштиту здравља биља;
  - c) Канцеларија за хармонизацију и координацију система плаћања.
- (2) Министарство утврђује јасне механизме координације, смјернице и процедуре за извјештавање за све управне организације у оквиру Министарства, а у складу са најбољим праксама ЕУ, обезбјеђујући да управне организације остану главне компоненте за сврхе екстерног извјештавања, на начин прописан законом.
- (3) Министарство успоставља ефективне механизме за сарадњу и координирање свих институција које пружају услуге подршке управним организацијама, у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја, у оквиру Министарства.
- (4) Министарство координира и учествује у процесу развоја:
  - a) свеукупних политика за одговарајући сектор у којем дјелују управне организације;
  - b) нових прописа и аката о спровођењу, а у складу са испуњавањем обавеза према захтјевима ЕУ у областима у којима дјелују управне организације.

Члан 11.

(Агенција за безбједност хране БиХ и политика исхране)

- (1) Министарство учествује у процесу израде техничких и других прописа у области безбједности хране заједно са релевантним институцијама одговорним за управљање политикама из области здравства у БиХ, а којим координира Агенција за безбједност хране БиХ (у даљњем тексту: Агенција), у складу са својим надлежностима одређеним Законом о храни ("Службени гласник БиХ", број 50/04)
- (2) Министарство пружа подршку субјектима у пословању са храном како би се оспособили за испуњавање услова одређених у Глави VII Закона о храни - "Обавезе субјеката у пословању са храном".
- (3) Министарство учествује у управљању ризиком и управљању кризама као дио интегрисане мреже организација, којом координира Агенција, а које дјелују у области безбједности хране, као што је прописано чланом 54.1. х) Закона о храни.
- (4) Министарство, Агенција и друга надлежна министарства, уз консултације са осталим релевантним организацијама, надлежни су за заједничко припремање и подношење предлога за обезбјеђивање постепеног раздвајања надлежности за управљање ризиком и процјену ризика за безбједност хране на државном нивоу те временског оквира за спровођење.

Члан 12.

(Рурални развој)

- (1) Основе за реализовање политике руралног развоја БиХ одређују се Стратешким планом руралног развоја БиХ (у даљњем тексту: Стратешки план БиХ).
- (2) Стратешким планом БиХ дефинишу се циљеви руралног развоја, утврђују програми, мјере и друге активности за постизање ових циљева, успостављају механизми мониторинга и евалуације, те оквирно утврђују потребна финансијска средства и процедуре за њихово коришћење. Стратешки план БиХ основа је за усмјеравање свих планова и програма руралног развоја донесених на свим нивоима власти у БиХ.
- (3) Одлуку о приступању изради Стратешког плана БиХ доноси Министарство. Нацрт стратешког плана БиХ израђује интересорна комисија чији састав одређује Министарство и релевантни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.
- (4) Стратешки план БиХ усваја Парламентарна скупштина БиХ на предлог Савјета министара БиХ за период од највише седам година.
- (5) Министарство припрема и једном годишње извјештава Парламентарну скупштину БиХ о реализацији Стратешког плана БиХ.
- (6) Надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ припремају програме руралног развоја и достављају их на усвајање законодавним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ. Програми руралног развоја ентитета и Брчко Дистрикта БиХ треба да буду усаглашени за Стратешким планом БиХ.
- (7) Ентитети и Брчко Дистрикт БиХ, својим програмима руралног развоја, утврђују приоритете, обиме и механизме финансирања програма руралног развоја, а на основу планираних и расположивих буџетских и других средстава, и уз усаглашеност са Стратешким планом БиХ.
- (8) Кантони у Федерацији БиХ, на основу овог и других закона, те у складу са расположивим буџетским и другим средствима, могу припремати, усвајати и реализовати програме руралног развоја.
- (9) Јединице локалне самоуправе, на основу овог и других релевантних закона, могу планирати и у складу са расположивим буџетским и другим средствима реализовати пројекте и мјере руралног развоја.
- (10) Сви нивои власти на којима се утврђују и усвајају планови, програми, пројекти и мјере руралног развоја одговорни су за утврђивање регулаторних и оперативних механизма за одобравање, реализацију, надзор над реализацијом и извјештавање о реализованим програмима, пројектима и мјерама руралног развоја.
- (11) Сви нивои власти на којима се утврђују и усвајају планови руралног развоја обавезни су да, на захтјев Министарства, сарађују и обезбјеђују информације о планираним и реализованим програмима, пројектима и мјерама руралног развоја.
- (12) Министарство обезбјеђује да су све одлуке у вези са планирањем, на свим нивоима власти, донесене у договору, координацији и сарадњи, те уз активно учешће представника свих одговорних институција и заинтересованих страна које су укључене у рурални развој, а у складу са dobrim праксама ЕУ.
- (13) С циљем обезбјеђивања ефективног усклађивања и координације приликом спровођења Стратешког плана

БиХ, Министарство ће успоставити организациону јединицу за координацију руралног развоја (у даљем тексту: Јединица руралног развоја), која обавља следеће послове:

- a) координира, прикупља, групише и обједињује податке о актуелном стању руралних подручја у БиХ;
- b) координира, израђује специфичне мјере руралног развоја потребне за обезбјеђивање ефективног спровођења Стратешког плана БиХ;
- c) обезбјеђује подршке и смјернице свим нивоима управе у развоју интегрисаних програма руралног развоја уз коришћење учесничког метода планирања према добрим праксама ЕУ, а у сугласности са Стратешким планом БиХ;
- d) пружа подршку у планирању оквирних буџета за програме руралног развоја, чија средства се обезбјеђују у БиХ, од међународне заједнице и корисника програма руралног развоја;
- e) развија процедуре оцјене, одобравања, плаћања и контроле везано за специфичне мјере руралног развоја у сарадњи са Канцеларијом за хармонизацију и координацију система плаћања;
- f) пружа подршку нижим нивоима власти у координацији договорених програма руралног развоја са другим министарствима и осталим заинтересованим странама;
- g) развија и спроводи ефективни систем мониторинга и евалуације програма руралног развоја укључујући Комитет за мониторинг руралног развоја БиХ и обезбјеђује службу секретаријата за подршку његовом функционисању;
- h) у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, припрема и обезбјеђује све релевантне извјештаје о напретку у имплементирању Стратешког плана БиХ и повезаних програма на свим нивоима власти, које произлазе из међународних обавеза.

Члан 13.

(Одговорност и обавезе за хармонизацију система плаћања)

- (1) С циљем обезбјеђивања хармонизације система плаћања које обављају надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, у сврху подршке мјерама политике у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја, Министарство је одговорно за досљедност, транспарентност и координацију система плаћања.
- (2) С циљем јачања и хармонизовања постојећих система плаћања, пракси и процедура у ентитетима и Брчко Дистрикту БиХ, Министарство испуњава следеће задатке:
  - a) у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, развија правни оквир за успостављање и развој институционалних структура за подршку у спровођењу мјера политике и привлачења средстава ЕУ и средстава из других међународних фондова;
  - b) успоставља јединствене праксе и процедуре функција одобравања, извршења и рачуноводствених трансакција у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја, које ће бити примјењене у ентитетима и Брчко Дистрикту БиХ;
  - c) усаглашава систем управне контроле у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, који ће обезбиједити транспарентност и

доступност података о свим мјерама подршке и исплатама;

- d) у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, успоставља функције контроле;
- e) промовише уједначену примјену процедура за исплате и захтјеве на свим нивоима, а који су у складу са правилима ЕУ;
- f) координира обуку особља на свим нивоима како би се обезбиједила јединствена примјена процедура и исправно спровођење мјера;
- g) пружа помоћ у успостављању регистара из члана 14. овог закона и других евиденција и координира рад одговарајућих служби техничких тимова на свим нивоима у сврху конзистентне примјене система референтне регистрације и система складиштења података у оквиру свеобухватног техничког оквира;
- h) остварује комуникацију са платним организацијама и другим интерним и екстерним органима у погледу процедура и размјене података у статистичке и друге сврхе по захтјеву;
- i) успоставља ефективни хармонизовани систем мониторинга и евалуације, у складу са најбољом европском праксом;
- j) идентификује и помаже у развоју других релевантних служби с циљем промовисања пољопривредних и прехрамбених производа;
- k) идентификује и помаже у развоју и спровођење мјера увозно-извозног режима и интервенције на тржишту.

Члан 14.

(Регистри)

- (1) С циљем спровођења мјера за пружање подршке развоју сектора пољопривреде, исхране и руралног развоја, као и за потребе планирања и анализа у области пољопривреде, исхране и руралног развоја, Министарство координира успостављањем и развојем јединствених регистара, а спровођење врше надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, у складу са захтјевима Европске уније, како слиједи:

- a) *Регистар пољопривредних газдинстава БиХ*: овај регистар уводи систем за идентификацију подносилаца захтјева за средства подршке. Овим регистром ће такође бити обезбијеђена кључна референца у систему регистра идентификовања животиња, успостављањем утврђеног и јединственог система за евидентирање идентитета сваког пољопривредног произвођача који поднесе захтјев за подршку.
- b) *Регистар клијенаца БиХ*: у овом регистру евидентира се идентитет и регистрација лица која остварују право на средства из мјера подршке или друге услуге владе. Он ће садржавати евиденцију свих правних и физичких лица која примају средства подршке у пољопривреди, исхрани и руралном развоју из буџетских средстава БиХ. Овом евиденцијом обухваћени су и трговци, увозници, извозници и прерађивачи пољопривредних и прехрамбених производа.
- c) *Регистар идентификовања животиња БиХ*: овај регистар односи се на систем идентификовања и регистрација животиња, и примарно регистрира говеда, ситну стоку и друге животиње, користећи регистар пољопривредних газдинстава као кључну

референцу за обезбјеђивање јединственог система идентификација животиња.

- d) *Систем идентификација земљишних парцела БиХ*: овим регистром обезбјеђује се јединствен идентификациони систем пољопривредних земљишних парцела и евидентира њихов географски положај, величину границе и друге релевантне информације.
- (2) Процедуре уписа, одржавања и брисања података из регистра из става (1) овог члана прописује Савјет министара БиХ, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.
- (3) Осим наведених регистра из става (1) овог члана, могу се водити други регистри и евиденције у складу са овим законом и другим прописима.
- (4) Основица за вођење регистра и евиденција, те њихово повезивање је јединствени идентификациони број који је обавезан за све регистре и евиденције из става (1) овог члана. Структуру јединственог идентификационог броја прописује Савјет министара БиХ.
- (5) Упис у регистре је обавезан за сва физичка и правна лица која желе да остварују корист од мјера подршке и других услуга у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја.
- (6) Министарство је одговорно да обезбједи координацију, усклађивање и интеграцију регистра, проток информација, њихов међусобни однос и повезаност, те њихово постепено усклађивање са захтјевима ЕУ. Сваку промјену система, процеса и процедура регистровања одобрава министар, у сарадњи са ентитетима и Брчко Дистриктом БиХ.

Члан 15.

(Базе података)

- (1) Министарство је надлежно за успостављање интегрисаног система базе података за повезивање регистарских података и осталих релевантних информационих система с циљем обезбјеђивања техничке усаглашености постојећих и нових база података, у складу са најбољим праксима ЕУ.
- (2) Министарство може затражити и користити постојеће изворе података који су доступни на свим нивоима власти, из дјелокруга јавних институција и агенција, и других овлашћених тијела. Ове информације дају се на располагање бесплатно, у разумном року који одреде Министарство и релевантна институција.
- (3) Министарство ће обезбједити надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ и другим овлашћеним организацијама и пружаоцима јавних услуга податке из својих база података, укључујући мапе и планове, како би се подржало спровођење релевантних мјера подршке, те другим државним органима, ако су им потребни подаци за извршавање задатака одређених законом.

Члан 16.

(Статистике и информације у пољопривреди)

- (1) Министарство успоставља Одбор за координацију информација у пољопривреди (у даљњем тексту: Одбор за КИП), који је надлежан за:
- a) координирање развоја усклађеног и интегрисаног информационог система у пољопривреди БиХ, уз консултације надлежних органа државе, ентитета и Брчко Дистрикта БиХ;
- b) координирање постепеног увођења информационог система у пољопривреди у складу са ЕУ, који укључује али се не ограничава на попис у

пољопривреди БиХ, Мрежу рачуноводствених података БиХ (у даљњем тексту: МРП) и Комитет за мониторинг МРП-а, Пољопривредни тржишни информациони сервис, те друге информације које захтијева ЕУ и друге међународне организације;

- c) координирање између различитих структура које раде на питањима статистике у пољопривреди и службама информисања на свим нивоима;
- d) успостављање, координирање и одређивање одговорности специфичних техничких радних група с циљем подршке раду Одбора за КИП;
- e) давање сагласности и координирање уговорених услуга које пружају трећа лица, на захтјев, а с циљем подршке функционисању Одбора за КИП;
- f) надгледање ефективности пружања, мониторинга и евалуације уговорених услуга, на захтјев;
- g) координирање са Агенцијом за статистику БиХ и ЕУРОСТАТ-ом у развоју информационих система у сектору;
- h) усклађеност у раду са другим активностима (пројектима и програмима) у пољопривреди и статистици, на захтјев;
- i) успостављање и обезбјеђивање коришћења заједничких стандарда и методологија за прикупљање статистичких података, те њихово обједињавање и ширење, укључујући редовно публиковање, на свим нивоима управе, у сарадњи са свим надлежним органима;
- j) припрема и редовно достављање извјештаја свим релевантним органима о радним плановима Одбора за КИП, те о активностима и резултатима;
- k) управљање Секретаријатом Одбора за КИП, одређеним у ставу (2) овог члана.
- (2) Министарство успоставља Секретаријат Одбора за КИП, који ће бити надлежан за обезбјеђивање службе за подршку Одбору за КИП, како би му се омогућило извршавање функција и обавеза одређених у ставу (1) овог члана.
- (3) Министарство обезбјеђује средства за извршавање функција Одбора за КИП и Секретаријата одређених у ст. (1) и (2) овог члана.

Члан 17.

(Пољопривредни тржишни информациони сервис)

- (1) Министарство, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, успоставља Пољопривредни тржишни информациони сервис БиХ (у даљњем тексту: ПТИС).
- (2) Министар одређује структуру и организацију ПТИС-а као јавног сервиса и обезбјеђује његово финансирање.
- (3) ПТИС је надлежан за прикупљање, обраду и објављивање података о количинама и цијенама одређених пољопривредних и прехрамбених производа, пољопривредног земљишта на бх. и међународном тржишту.
- (4) Министар утврђује репрезентативна тржишта за пољопривредне и прехрамбене производе те пољопривредно земљиште на основу економског и финансијског значаја робе у домаћој и спољној трговини БиХ.
- (5) Надлежни органи државе, ентитета и Брчко Дистрикта БиХ обавезни су да редовно достављају податке ПТИС-у

ради обједињавања репрезентативних података за БиХ, а у складу са ЕУ и другим међународним захтјевима, те у формату погодном за размјену података са другим земљама.

- (6) Министар утврђује изворе јавних и приватних информација које ће бити унесене у ПТИС, те обавезе физичких и правних лица за обезбјеђивање података и одговарајућу накнаду. Министар такође прописује врсту, обим и учесталост достављања, прикупљања и објављивања података.
- (7) Обавезе ПТИС-а из става (1) овог члана не односе се на обавезе из дјелокруга Агенције за статистику БиХ.
- (8) ПТИС може наплаћивати накнаду за своје услуге до оне мјере до које су конкурентни приватним предузећима. Ове накнаде приход су буџета БиХ.

ГЛАВА IV - ДРУГЕ РЕЛЕВАНТНЕ ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ СТРУКТУРЕ И СЛУЖБЕ У ОКВИРУ СЕКТОРА

Члан 18.

(Савјетодавно вијеће)

- (1) С циљем обезбјеђивања ефективних механизма консултације, учешћа, координације и легитимности доношења одлука у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја, оснива се Савјетодавно вијеће као стручно тијело.
- (2) Савјетодавно вијеће има мандат да даје мишљења, препоруке и савјете које разматра Министарство.
- (3) Савјетодавно вијеће има 15 признатих стручњака, укључујући представнике релевантних научних институција (шест), представнике приватног пољопривредног сектора (три), пољопривредне индустрије (два), прехранбене индустрије (два), и невладиних организација које дјелују у сектору (два).
- (4) Савјет министара БиХ, на предлог Министарства, уз сагласност надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, именује чланове Савјетодавног вијећа, на период од четири године.
- (5) Министарство је дужно да обезбједи услове за ефикасан рад Савјетодавног вијећа, а према плану његовог пословања.
- (6) Савјетодавно вијеће има задатак да:
  - а) се укључи у дискусију о секторској стратегији и политици у области пољопривреде, исхране и руралног развоја, којим се одређују визија и мисија сектора, те да предлаже правце дугорочног развоја сектора,
  - б) савјетује одговорне институције у вези са свим питањима која захтијевају одлуку о секторској политици или стратешким правцима,
  - с) даје мишљења и препоруке за предложене прописе, међународне споразуме и иницијативе, те друга релевантна питања,
  - д) анализира све извјештаје специјализованих тијела наведених у овом закону, укључујући налазе система мониторинга и евалуације Министарства, одређене у члану 22. овог закона, и импликације на предложено преузмјеравање мјера политике које се примјењују у сектору,
  - е) обезбјеђује смјернице за дефинисање приоритета у истраживању и стручној обуци у области пољопривреде, исхране и руралног развоја,

ф) развија смјернице за пројекте и програме стручне обуке и истраживања, у погледу селекције, имплементације, мониторинга и евалуације у складу са секторским стратегијама БиХ.

- (7) Савјетодавно вијеће биће одговорно да обезбједи да се одлуке доносе на транспарентан начин и путем консултација, те да буду доступне јавности.
- (8) Савјетодавно вијеће обавезно је да Министарству подноси полугодишњи и годишњи извјештај о раду, те да поступи по свим питањима на захтјев Министарства, Савјета министара БиХ и Парламентарне скупштине БиХ.

Члан 19.

(Савјетодавне службе у сектору)

- (1) Министарство успоставља механизме за координирање и промовисање приватних и јавних савјетодавних служби на свим нивоима власти како би се подржало спровођење мјера руралног развоја и пољопривредних политика и програма широм БиХ.
- (2) Министарство је одговорно да у сектору дефинише стандарде који се односе на квалитет услуга које пружају савјетодавне службе и запослени како би се обезбједио квалитет услуга на свим нивоима власти за пружаоце савјетодавних услуга, укључујући систем њиховог сталног едуковања и обуке, те јавног признавања и евидентирања.
- (3) Министарство је одговорно за организовање обуке савјетника у области примјене јединствених процедура за испуњавање апликација за плаћања, на начин који одреди Канцеларија за хармонизацију и координацију система плаћања, те за сертификаковање савјетника који пружају такве услуге пољопривредницима, на захтјев.
- (4) Министарство обезбјеђује све потребне услове за примјену система за пружања квалитетних услуга како би се омогућила транспарентност и слједивост у складу са најбољим праксама из ЕУ.
- (5) Министарство пружа подршку политици трансфера технологије обезбјеђивањем потребних услова за организовање обавезних годишњих циклуса обуке и едукације за пружаоце савјетодавних услуга.
- (6) Министарство је одговорно за обезбјеђивање успостављања електронских ресурса потребних за побољшање трансфера технологије, руралног развоја и пољопривредних савјетодавних служби.
- (7) Министарство је одговорно за припрему полугодишњих извјештаја о раду, како би се подржао развој постојећих и нових служби, те испуниле обавезе система мониторинга и евалуације.

Члан 20.

(Референтне лабораторије и друга тијела за тестирање)

- (1) Министарство развија детаљан план за постепени развој трошковно-ефективног и ефикасног система референтних лабораторија и других тијела за тестирање (у даљњем тексту: лабораторије), у складу са потребама БиХ и могућности да испуњава обавезе према домаћим, међународним и споразумима ЕУ.
- (2) Министарство има право да одређене задатке повјерава лабораторијама изван БиХ, ако такве не постоје у БиХ.
- (3) Министарство координира акредитовање лабораторија у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја, у складу са међународним захтјевима.

- (4) Министарство утврђује процедуре за сарадњу и координирање са лабораторијама, у складу са најбољим праксама из ЕУ.
- (5) Министарство одређује минималне захтјеве у погледу квалитета услуга које пружају лабораторије и услова које морају испунити како би добили одобрење за обављање одређених задатака.
- (6) Лабораторије имају одговорности да осигурају ефективну сарадњу, координацију и одобрење свих институција одговорних за секторско управљање, а посебно управљање ризиком и кризним ситуацијама у области сигурности хране и пољопривреде.
- (7) Лабораторије су одговорне за припрему полугодишњег извјештаја о раду и његово подношење Министарству, пружање подршке у припреми годишњег извјештаја БиХ, као и подржавање система мониторинга и евалуације БиХ у складу са њиховим захтјевима и прецизно одређеним смјерницама и временским распоредом.

Члан 21.

(Робне резерве на ентитетском и кантоналном нивоу)

- (1) Министарство има одговорност да успоставља везу са организацијама које управљају робним резервама на ентитетском и кантоналном нивоу (у даљњем тексту: робне резерве), те им пружа помоћ како би ускладили своје активности са стратегијама сектора у БиХ.
- (2) Министарство предлаже стратешке смјернице за дјеловање робних резерви, као и процедуре за координацију, сарадњу и спровођење политика интервенције и извјештавања у складу са праксама политике ЕУ.
- (3) Робне резерве пружају подршку у припреми годишњег извјештаја БиХ и обезбјеђују све релевантне и тражене податке Министарству и систему мониторинга и евалуације, а на основу њихових захтјева, према утврђеном временском оквиру.
- (4) Робне резерве обезбјеђују транспарентност и могућност праћења свакодневног рада у складу са прописима БиХ и добрим праксама ЕУ.

ГЛАВА V - МОНИТОРИНГ, ЕВАЛУАЦИЈА И ИЗВЈЕШТАВАЊЕ

Члан 22.

(Мониторинг и евалуација)

- (1) Министарство, у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, успоставља систем мониторинга и евалуације БиХ за сектор и слиједи смјернице и најбоље праксе ЕУ којима се прогресивно уводи Заједнички оквир за мониторинг и евалуацију ЕУ.
- (2) Систем мониторинга и евалуације БиХ омогућава транспарентан механизам за оцјену утицаја политика које се примјењују на свим нивоима власти у погледу њихове социјалне, финансијске и економске ефикасности.
- (3) Резултати оцјена појединачних и укупних мјера политике објављиваће се и укључиваће препоруке о потреби прилагођавања и побољшања.
- (4) На основу извјештаја мониторинга и евалуације који се дају одговарајућим органима управе на преглед и разматрање, постићи ће се споразум између Министарства и надлежног органа о прилагођавању које треба да се уведе и временском распореду тог прилагођавања.

Члан 23.

(Годишњи извјештаји БиХ у сектору)

- (1) Министарство сачињава годишњи извјештај о стању у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја БиХ за прошлу годину.
- (2) Извјештај се заснива на претходно достављеним извјештајима које припремају надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.
- (3) Министарство доставља извјештај Савјету министара БиХ на разматрање, најкасније до 30. маја текуће године, а Савјет министара БиХ доставља га Парламентарној скупштини БиХ на усвајање најкасније до 30. јуна текуће године.
- (4) Надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ обавезни су да Министарству достављају годишњи извјештај о сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја најкасније до 30. марта текуће године.
- (5) Годишњи извјештај садржи оцјену стања у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја, мјере секторске политике које су предузете у прошлој години, те предлог и начин спровођења мјера политике у пољопривреди, исхрани и руралном развоју за наредни период.
- (6) Годишњи извјештај израђује Министарство или од њега овлашћено правно лице или установа, у складу са прописима које доноси министар.
- (7) Годишњи извјештај о стању у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја у претходној години објављује се у форми службене публикације Министарства.

ГЛАВА VI - ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Члан 24.

(Управни и инспекцијски надзор)

- (1) Министарство врши управни надзор над спровођењем овог закона и прописа донесених на основу њега, као и управни надзор над институцијама, установама и организацијама у обављању послова одређених овим законом.
- (2) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона и прописа донесених на основу њега врше надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ посредством надлежних инспекцијских служби.
- (3) Министарство у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ обезбјеђује редовну обуку инспектора и јединствену примјену процедура рада и мјера у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја у складу са захтјевима интеграције у ЕУ.
- (4) Инспекцијске службе у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја у надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ сарађују са Министарством, управним организацијама у његовом саставу, кантоналним службама, институтима и другим организацијама, те стручњацима за пољопривреду у БиХ и иностранству.

ГЛАВА VII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 25.

(Рок за доношење прописа и успостављање институција)

- (1) Министарство је дужно да у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона сачини стратегије БиХ, као и акционе планове за пољопривреду, исхрану и рурални развој, у складу са чланом 7. овог закона.
- (2) Надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ те нижи нивои власти дужни су да почну усклађивати своје прописе у сектору пољопривреде, исхране и руралног развоја са овим законом и да обезбиједе одговарајућа

средства, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

- (3) Министарство и надлежни органи ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, осим прописа предвиђених појединим члановима овог закона, могу у року од годину дана донијети и друге прописе потребне за примјену овог закона.
- (4) Министарство је дужно да у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона донесе подзаконске акте прописане овим законом.
- (5) Министарство ће успоставити организационе јединице за координацију информација у пољопривреди, руралном развоју и мониторингу и евалуацији, као што је одређено у овом закону, у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.
- (6) Министарство ће у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ почети успостављати пољопривредни тржишни информациони систем у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.
- (7) Министарство ће успоставити Савјетодавно вијеће у року од шест мјесеци од дана усвајања овог закона.

Члан 26.

(Усклађивање прописа)

Законски и подзаконски прописи који се примјењују у области пољопривреде, исхране и руралног развоја биће усклађени са овим законом најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 27.

(Ступање Закона на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

ПСБиХ број 194/08

15. маја 2008. године

Сарајево

Предсједавајући
Представничког дома

Парламентарне скупштине БиХ

др Милорад Живковић, с. р.

Предсједавајући
Дома народа

Парламентарне скупштине БиХ

Сулејман Тихић, с. р.

ПРИЛОГ I

ЛИСТА

Број у Бриселској номенклатури	Опис производа
Поглавље 1	Живе животиње
Поглавље 2	Месо и јестиви месни отпаци
Поглавље 3	Риба, љускар и мекушци
Поглавље 4	Млијечни производи; птичја јаја; природни мед
Поглавље 5	
05.04	Цријева, мокраћни мјехури и стомаци животиња (осим рибе), цијели и њихови дијелови
05.15	Производи животињског поријекла, који нису поменути нити укључени на другом мјесту; мртве животиње из Главе 1 или Главе 3, неупотребљиве за људску исхрану
Поглавље 6	Живо дрвје и друге биљке; луковике, коријење и слично; резано цвијеће и украсно лишће
Поглавље 7	Јестиво поврће, одређено коријење и гомољи
Поглавље 8	Воће за јело и језграсто воће; кора лубеница или цитруса
Поглавље 9	Кафа, чај и зачини осим мате-чаја (heading No 0903)
Поглавље 10	Жигарице
Поглавље 11	Производи млинске индустрије; слад и скроб; глутен; инулин

Поглавље 12	Уљано сјемене и плодови; разно зрнелве, сјеме и плодови; индустријско и љековито биље; слама и сточна храна
Поглавље 13	
ex13.03	Пектин
Поглавље 15	
15.01	Масноће и друге пречишћене свињске масноће; пречишћене масноће перади
15.02	Непречишћене масноће говеда, оваца или коза; лој (укључујући "премијер цус") који се добија из ових масноћа
15.03	Стеарин од свињске масноће, олеостеарин и лојни стеарин; уље од свињске масти, олео уље и уље од лоја, немулговано, немијешано нити на други начин припремљено
15.04	Масти и уља риба и морских сисара, пречишћени или непречишћени
15.07	Нехлупива биљна уља, у течном или чврстом стању, сирова, рафинирана или пречишћена
15.12	Масти и уља животињског или биљног поријекла, хидрогенизирани, али даље неприпремљени
15.13	Маргарин, препарати од масти и друге припремљене јестиве масноће
15.17	Остаци од разлагања масних супстанци, животињских или биљних воскова
Поглавље 16	Прерађевине од меса, рибе, љускара или мекушаца
Поглавље 17	
17.01	Шећер од шећерне трске и шећерне репе у чврстом стању
17.02	Остали шећери, шећерни сирупи; умјетни мед (без обзира да ли је помијешан са природним медом); карамелни
17.03	Меласе са додатком или без додатка боје
17.05	Ароматизирани или обојени шећери, сирупи и меласе, али неукључујући воћне сокове који садрже додати шећер у било којем омјеру
Поглавље 18	
18.01	Какао у зрну, цијели или ломљени, сирови или пржени
18.02	Љуске, коре, опне и остали отпаци какаа
Поглавље 20	Производи од поврћа, воћа и осталих дијелова биљке
Поглавље 22	
22.04	Мошт од грожђа, у ферментацији или са ферментацијом без додавања алкохола
22.05	Вино од свјежег грожђа; мошт од грожђа са ферментацијом без додавања алкохола
22.07	Друга ферментирана пића (нпр. јабуковача, крушковача и медовина)
ex22.08	
ex22.09	Етилни алкохол или неутрални алкохол, без обзира да ли је денатурисан, било које јачине, добијен из пољопривредних производа наведених у додатку I уговора, осим ликера и других алкохолних пића и мијешаних алкохолних приправка (познато као "екстракти концентрата") за производњу пића
ex22.10	Сирће и замјене сирћета
Поглавље 23	Остаци и отпаци прехранбене индустрије; припремљена животињска храна
Поглавље 24	
24.01	Непрерађени дуван, дувански отпаци
Поглавље 45	
45.01	Плут природно, сирово, дробљено, гранулирано или мљевено; отпаци од плута
Поглавље 54	
54.01	Лан, сирови или прерађени али непредана; кучина и ланени отпаци (укључујући предиво и рашчупане текстилне материјале)
Поглавље 57	
57.01	Конопља (Cannabis sativa), сирова или прерађивана али непрерађена; кучина и отпаци од конопље (укључујући отпатке од предива и рашчупане текстилне материјале)

Na osnovu člana IV. 4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 28. sjednici

Predstavničkog doma, održanoj 29. aprila 2008. godine, i na 17. sjednici Doma naroda, održanoj 15. maja 2008. godine, usvojila je

ZAKON

O POLJOPRIVREDI, ISHRANI I RURALNOM RAZVOJU BOSNE I HERCEGOVINE

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

(1) Ciljevi ovog zakona su da utvrdi:

- a) okvir za institucionalne strukture, nadležnosti, odgovornosti, linije izvještavanja, propise, mehanizme koordinacije, procese konsultacija, prava, obaveze i provođenje mjera na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH) koje su uključene u razvoj sektora poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja;
- b) okvir i mehanizme za jačanje konkurentnosti, kvaliteta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, te primjenu standarda koji su potrebni za ostvarivanje dinamičnijeg razvoja u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja;
- c) okvir i mehanizme koji su potrebni za pripremu pridruživanja i ulaska u Evropsku uniju (u daljnjem tekstu: EU) i ispuni sve obaveze određene međunarodnim sporazumima u vezi sa sektorom poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja u BiH;
- d) okvir za osiguravanje usklađenosti sektorskih strategija i agroekonomskih politika, posebnih mjera provođenja i procedura provođenja koji su potrebni za koordiniran razvoj sektora poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja BiH;
- e) okvirne ciljeve sektora poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja i definira okvirne mjere potrebne za njihovo ostvarenje.

(2) Ovim zakonom utvrđuju se: definicije termina koje će se koristiti u sektorskim propisima, ciljevi, principi, mehanizmi razvoja politika u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja, struktura i nadležnost na svim nivoima vlasti, struktura i službe institucionalne podrške, njihove funkcije i veze, mehanizmi za monitoring i evaluaciju (praćenje i ocjena), te upravni i inspekcijski nadzor.

Član 2.

(Obim sektora)

Sektor poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja obuhvata:

- a) poljoprivredu i ishranu (primarnu proizvodnju, preradu i distribuciju poljoprivredno-prehrambenih proizvoda),
- b) ruralni razvoj,
- c) šumarstvo i proizvode šumarstva (u domenu integracija u EU),
- d) ribarstvo i riblje proizvode,
- e) vodoprivredu (u domenu poljoprivrede i ruralnog razvoja),
- f) poljoprivrednu mehanizaciju, opremu i objekte,
- g) poljoprivredno zemljište,
- h) agrookoliš,
- i) trgovinu poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (domaća i vanjska),

- j) veterinarstvo i zdravlje životinja (živa stoka),
- k) zdravlje i zaštitu bilja.

Član 3.

(Značenje pojedinih izraza)

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) *Poljoprivredni proizvod* podrazumijeva proizvode biljne proizvodnje, stočarstva i ribarstva, te proizvode prvog stepena njihove prerade. Lista poljoprivrednih proizvoda data je u Aneksu I. koji je sastavni dio ovog zakona.
- b) *Poljoprivredna djelatnost* podrazumijeva privrednu djelatnost koja obuhvata biljnu i stočarsku proizvodnju i s njima povezane uslužne djelatnosti u skladu sa standardnom klasifikacijom djelatnosti u BiH, te očuvanje zemljišta u dobrom poljoprivrednom i okolišnom stanju.
- c) *Poljoprivredno gazdinstvo* podrazumijeva proizvodnu jedinicu, i s tehničkog i privrednog gledišta, kojom se jednoobrazno rukovodi i koja se bavi proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda; ili održava zemljište, koje se više ne koristi za proizvodnju, u dobrom poljoprivrednom i okolišnom stanju. Gazdinstvo se može baviti i drugim dodatnim (nepoljoprivrednim) proizvodnim i uslužnim djelatnostima.
- d) *Nosilac poljoprivrednog gazdinstva* podrazumijeva fizičko ili pravno lice, ili grupu fizičkih i pravnih lica u skladu sa statusom koji ima grupa i njeni članovi prema zakonima u BiH, a čije se gazdinstvo nalazi na teritoriji BiH, te obavlja poljoprivrednu djelatnost i registrirano je u Registru poljoprivrednih gazdinstava kao nosilac gazdinstva.
- e) *Agrookoliš* podrazumijeva metode poljoprivredne proizvodnje koje su u skladu s principima zaštite i poboljšanja kvaliteta okoliša, krajolika i njegovih obilježja, prirodnih resursa, zemljišta i genetske raznolikosti.
- f) *Poljoprivredni otpad* podrazumijeva svaku supstancu koju poljoprivredni proizvođač odlaže ili namjerava ili je obavezan odložiti. Pod tim se ne podrazumijevau fekalne materije, slama i ostale prirodne bezopasne materije iz poljoprivredne proizvodnje koje se dalje koriste u poljoprivrednoj proizvodnji ili za proizvodnju energije iz biomase koja se dobiva kroz procese i metode koje ne štete okolišu i ne ugrožavaju zdravlje ljudi.
- g) *Održivi razvoj* podrazumijeva razvoj koji uz zadovoljavanje potreba sadašnjih ne ugrožava mogućnosti budućih generacija da zadovolje svoje potrebe. To uključuje potrebu ograničavanja upotrebe resursa i proizvodnje otpada na nivo koji neće narušiti stabilnost i kvalitet ekosistema.
- h) *Ruralni razvoj* podrazumijeva skup politika, mjera i aktivnosti koje za cilj imaju sveobuhvatan ekonomski, socijalni i kulturni napredak stanovništva ruralnih područja i koje se planiraju i provode uz uvažavanje principa održivog razvoja i očuvanja i unapređenja kvaliteta okoliša.
- i) *Plan ruralnog razvoja* podrazumijeva niz mjera koje za cilj imaju poboljšanje konkurentnosti poljoprivrede i šumarstva; poboljšanje kvaliteta okoliša i sela; podsticanje diverzifikacije (raznolikosti) privrednih

- aktivnosti i poboljšanje kvaliteta života u ruralnim područjima.
- j) *Ribarstvo* podrazumijeva djelatnosti koje obuhvataju gajenje, zaštitu, ribolov, promet i upotrebu ribe i riblje ikre, rakova, školjki i mekušaca, te drugih životinja u ribolovnim vodama.
  - k) *Organski proizvod* podrazumijeva poljoprivredni proizvod koji je proizveden prema principima organske poljoprivredne proizvodnje, koji uključuju specifične metode organske proizvodnje na poljoprivrednom gazdinstvu, kao i djelatnosti uključene u dalju preradu, pakiranje i označavanje proizvoda u skladu s ciljevima, principima i pravilima određenim zakonom.
  - l) *Poljoprivredno-prehrambeno preduzetništvo* podrazumijeva svaku aktivnost bez obzira da li je profitna ili ne, ili da li je preduzima privatni ili javni subjekt, izvršavajući bilo koju od aktivnosti u pogledu bilo koje faze proizvodnje, prerade i distribucije poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.
  - m) *Ishrana* podrazumijeva pristup i raspoloživost visokokvalitetne i zdravstveno ispravne hrane, odnosno svake materije ili proizvoda prerađenog, djelimično prerađenog ili neprerađenog, a namijenjenog konzumiranju ljudi ili se može očekivati da će ga ljudi konzumirati i odnosi se na sve proizvode agroindustrijskog kompleksa od njive do trpeze.
  - n) *Autohtona vrsta i pasmine životinja* podrazumijeva skup životinja iste vrste, koje se, zbog zajedničkog porijekla i prilagođavanja specifičnim životnim prilikama, međusobno podudaraju u značajnim pasminskim oznakama i svojstvima, morfološke i fiziološke prirode. Ta svojstva životinje jedne pasminske grupe moraju sigurno prenositi na svoje potomstvo.
  - o) *Tradicionalna proizvodnja i tradicionalni proizvod na bazi biljnih i životinjskih komponenti* podrazumijeva proizvodnju biljnih, životinjskih i proizvoda na bazi bilja i životinjskih supstanci, koja se, u odnosu na konvencionalnu proizvodnju, razlikuje po načinu proizvodnog procesa, a u skladu s dobrom proizvođačkom praksom i bez obzira na mjesto porijekla. Tradicionalni proizvod je proizvod koji, u odnosu na slične proizvode iste kategorije, ima karakteristike koje ga razlikuju od ostalih konvencionalnih proizvoda, bez obzira na mjesto porijekla. Tradicionalni proizvod mora biti sačinjen od tradicionalne sirovine ili imati tradicionalan sastav ili tradicionalan način proizvodnje i/ili prerade.
  - p) *Sljedivost (mogućnost praćenja)* je mogućnost ulaganja u trag hrani, hrani za životinje, životinji koja proizvodi hranu, odnosno služi za proizvodnju hrane, sirovini ili materiji koja je namijenjena ugrađivanju ili se očekuje da će biti ugrađena u hranu ili hranu za životinje, kroz sve faze proizvodnje, prerade i distribucije.
- a) aktiviranje neiskorištenih prirodnih i ljudskih resursa, razvoj održivog konkurentnog i dinamičnog sektora poljoprivrede, šumarstva i ishrane,
  - b) povećanje stepena zadovoljavanja potreba stanovništva vlastitom hranom i zamjena uvoza hrane domaćom proizvodnjom za koju postoje prirodni i drugi uslovi te smanjenje vanjskotrgovinskog deficita poljoprivredno-prehrambenih proizvoda,
  - c) osiguranje usklađivanja i integracije sektora u EU i globalno tržište,
  - d) podsticanje diverzifikacije ekonomskih aktivnosti, poboljšanje zaposlenosti, te općih uslova za ostvarenje prihoda i kvaliteta života u ruralnim područjima,
  - e) osiguravanje pristupa i raspoloživosti visokokvalitetne, pristupačne i sigurne hrane,
  - f) osiguravanje racionalne upotrebe i zaštite prirodnih resursa i biodiverziteta,
  - g) omogućavanje primjerenog životnog standarda i pridonošenje stabilnosti poljoprivrednog dohotka i prehrambene sigurnosti stanovništva koje se u što većoj mjeri podmiruje domaćim konkurentnim poljoprivrednim proizvodima.

Član 5.

(Okvir mjera politike u poljoprivredi i ruralnom razvoju)

- (1) Mjere podrške za poljoprivredu i ruralni razvoj za BiH postepeno će se prilagođavati na svim nivoima vlasti, s ciljem usklađivanja s vrstama mjera u EU. Mjere se, u širem smislu, svrstavaju u sljedeće kategorije:
  - a) mjere politike za podršku poljoprivrednih tržišta,
  - b) mjere politike ruralnog razvoja.
- (2) Mjere politike za podršku poljoprivrednih tržišta okvirno se dijele u sljedeće grupe:
  - a) *mjere za poboljšanje kvaliteta:* uključuju određene proizvode za koje BiH ima konkurentsku prednost u oblasti proizvodnje, prerade i trgovine tih proizvoda,
  - b) *mjere direktne podrške poljoprivrednim gazdinstvima:* uključuju plaćanja po hektaru i/ili po grlu (u vezi s mjerama za povećanje poljoprivrednih gazdinstava i konkurentnosti),
  - c) *mjere vanjske trgovine:* u skladu s međunarodnim trgovinskim sporazumima.
- (3) Mjere politike ruralnog razvoja dijele se u tri osnovne grupe, i to:
  - a) *mjere za povećanje konkurentnosti:* uključuju mjere za povećanje investicija u poljoprivredna gazdinstva i prehrambenu industriju, podršku službama za educiranje u sektoru, podršku ranom penzioniranju, podršku mladim poljoprivrednicima, podršku razvoju infrastrukture u ruralnim područjima i ostale slične mjere vezane za konkurentnost ruralnog područja,
  - b) *mjere za zaštitu ruralne okoline:* uključuju mjere za manje povoljna ruralna područja, podršku agroekološnim programima uključujući i organsku proizvodnju, integralnu proizvodnju, proizvodnju prihvatljivu za okoliš, podršku dobrobiti životinja i druge mjere u vezi s ruralnom okolinom,
  - c) *mjere za diverzifikaciju aktivnosti u ruralnim područjima i mjere za poboljšanje kvaliteta života u ruralnim područjima:* uključuju podršku dopunskim djelatnostima i nepoljoprivrednim uslugama, mjere za poboljšanje sela i očuvanje prirodnog i kulturnog

POGLAVLJE II. CILJEVI I MJERE POLITIKE POLJOPRIVREDE, ISHRANE I RURALNOG RAZVOJA U BiH

Član 4.

(Okvirni sektorski ciljevi u BiH)

- (1) Ciljevi sektorske politike BiH su:

naslijeđa u ruralnim područjima i s tim povezane mjere.

- (4) Detaljne mjere podrške i mehanizmi za njihovu primjenu određuju se sektorskim strategijama za poljoprivredu, ishranu i ruralni razvoj u BiH i akcionim planovima, kao što je određeno čl. 7. i 12. ovog zakona.

Član 6.

(Primjena okvirnih ciljeva i mjera)

- (1) Ciljevi i mjere određeni u Poglavlju II. čl. 4. i 5. ovog zakona osiguravaju okvir za razvoj i provođenje svih sektorskih politika, propisa, programa i mjera koje se preduzimaju na svim nivoima uprave u BiH.
- (2) Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) odgovorno je da osigura da su sve sektorske politike, propisi, programi i mjere koje se preduzimaju na svim nivoima uprave u BiH u skladu s ovim okvirnim ciljevima i mjerama.

POGLAVLJE III. NADLEŽNOSTI NA SVIM NIVOIMA VLASTI U SEKTORU POLJOPRIVREDE, ISHRANE I RURALNOG RAZVOJA

Član 7.

(Nadležnosti Ministarstva)

Ministarstvo je nadležno za:

- a) definiranje okvira agroekonomskih politika u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt BiH),
- b) osiguravanje efektivnog usklađivanja, koordinacije, provođenja i monitoringa strategija u BiH i akcionih planova za sektor poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja.
- c) donošenje strategija kojima se osigurava:
  - 1) precizna definicija širih i posebnih ciljeva sektora,
  - 2) očekivani rezultati sektora (kriteriji uspješnog djelovanja) koji se utvrđuju na precizan, pouzdan i mjerljiv način,
  - 3) okvir mjera politike i mehanizama provođenja,
  - 4) mehanizme monitoringa i evaluacije, uključujući utvrđivanje mjera uspješnosti, indikatora, institucija odgovornih za prikupljanje podataka i procedure evaluacije,
- d) redovni (najmanje jednom godišnje) monitoring i evaluaciju provođenja strategija i ocjenu pojedinačnih agroekonomskih politika, njihove efektivnosti i efikasnosti, te njihov doprinos sveukupnim ciljevima sektora, i finansijski i ekonomski, te davanje smjernica za usklađivanje mjera u skladu s rezultatima takvih analiza,
- e) koordiniranje svih instrumenata politike kako bi se osiguralo da su u skladu sa strategijama sektora u BiH i odgovarajućim međunarodnim sporazumima,
- f) redovno revidiranje i ažuriranje strategija BiH i akcionih planova (i/ili u skladu sa ciklusima politike EU) uz potpunu konsultaciju i dogovor s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH i drugim odgovarajućim institucijama,
- g) osiguravanje usklađivanja i koordinacije sektorskih programa, zakona, propisa i mjera neophodnih za pregovaranje i ispunjavanje odgovarajućih međunarodnih obaveza, uključujući sve neophodne uslove u vezi s evropskim integracijama na svim nivoima vlasti,
- h) osiguravanje uspostavljanja i koordiniranje svih neophodnih institucija i drugih tijela, koordiniranje razvoja neophodnih mjera i procedura za ispunjavanje međunarodnih obaveza i trgovinskih standarda u onome što se odnosi na sektor poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja BiH i njihovog usklađivanja i integracije u EU,
- i) osiguravanje uspostavljanja i razvoja neophodnih mehanizama konsultacije, komunikacije, koordinacije i saradnje s vlastima na svim nivoima koji su relevantni za efektivno upravljanje sektorom poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja BiH,
- j) osiguravanje promocije i širenje naučnih saznanja i inovativnih praksi za sektor poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja BiH u koordinaciji sa svim ostalim relevantnim tijelima,
- k) osiguravanje ispunjenja, dosljednost i obuhvatnost svih obaveza izvještavanja prema međunarodnim sporazumima i domaćim zakonima i propisima, a u vezi sa sektorom poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja BiH,
- l) osiguravanje pripreme godišnjih izvještaja o stanju u sektoru,
- m) osiguravanje efektivnog koordiniranja svih inspeksijskih službi u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja u BiH,
- n) usmjeravanje i nadzor Ureda za veterinarstvo BiH, Uprave BiH za zaštitu zdravlja bilja i Uprave za harmonizaciju sistema plaćanja, čija se prava i obaveze određuju zakonima i drugim propisima,
- o) osiguravanje koordinacije s Agencijom za sigurnost hrane BiH kao što je određeno članom 11. ovog zakona.

Član 8.

(Nadležnosti organa entiteta i Brčko Distrikta BiH)

Organi entiteta i Brčko Distrikta BiH nadležni su za:

- a) definiranje, upravljanje i provođenje posebnih strategija sektora, agroekonomskih politika, programa i mjera na teritorijama entiteta i Brčko Distrikta BiH, i izvršavanje svih zakonodavnih, upravnih i drugih zadataka vezano za efektivno upravljanje u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja,
- b) osiguravanje usklađenosti svojih strategija, akcionih planova, politika, programa, zakona i drugih propisa u skladu s utvrđenim okvirima BiH,
- c) preduzimanje svih radnji i uspostavljanje i efektivno djelovanje svih neophodnih mehanizama za uspješno provođenje strategija BiH i zakona u utvrđenim vremenskim okvirima,
- d) podržavanje Ministarstva u obavljanju efektivnog monitoringa i evaluacije provođenja strategija i ocjenjivanja pojedinačnih politika, njihove efektivnosti i efikasnosti, te njihovog doprinosa ukupnim finansijskim i ekonomskim ciljevima sektora, te usklađivanje mjera politike s rezultatima analiza i preporuka,
- e) podržavanje razvoja svih neophodnih institucija i drugih tijela kako bi osigurali ispunjavanje međunarodnih obaveza i trgovinskih standarda u onome što se odnosi na sektor poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja i njihovog usklađivanja i integracije u EU,

- f) podržavanje i aktivno učešće u uspostavljanju i razvoju neophodnih mehanizama konsultacije, komunikacije, koordinacije i saradnje sa svim nivoima vlasti koji su relevantni za efektivno upravljanje sektorom poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja BiH,
  - g) podržavanje i aktivan doprinos u ispunjavanju, dosljednosti i obuhvatnosti svih obaveza izvještavanja prema međunarodnim sporazumima, domaćim zakonima i drugim propisima, a u vezi s onim što se odnosi na sektor poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja BiH,
  - h) podržavanje i pomoć Ministarstvu u osiguravanju jedinstvene primjene procedure rada i mjera u upravnom i inspeksijskom nadzoru u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja,
  - i) pružanje informacija kako bi podržali pripremu godišnjeg izvještaja BiH u skladu s vremenskim rasporedom Ministarstva i zadovoljavanje zahtjeva za informacijama kako bi podržali međunarodne obaveze izvještavanja BiH.
- (2) Ministarstvo utvrđuje jasne mehanizme koordinacije, smjernice i procedure za izvještavanje za sve upravne organizacije u sastavu Ministarstva, a u skladu s najboljim praksama EU, osiguravajući da upravne organizacije ostanu glavne komponente za svrhe eksternog izvještavanja, na način propisan zakonom.
  - (3) Ministarstvo uspostavlja efektivne mehanizme za saradnju i koordiniranje svih institucija koje pružaju usluge podrške upravnim organizacijama, u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja, u sastavu Ministarstva.
  - (4) Ministarstvo koordinira i učestvuje u procesu razvoja:
    - a) ukupnih politika za odgovarajući sektor u kojem djeluju upravne organizacije,
    - b) novih propisa i provedbenih akata, a u skladu sa ispunjavanjem obaveza prema zahtjevima EU u oblastima u kojima djeluju upravne organizacije.

Član 11.

(Agencija za sigurnost hrane BiH i politika ishrane)

- (1) Ministarstvo učestvuje u procesu izrade tehničkih i drugih propisa u oblasti sigurnosti hrane zajedno s relevantnim institucijama odgovornim za upravljanje politikama iz oblasti zdravstva u BiH, a kojim koordinira Agencija za sigurnost hrane BiH (u daljnjem tekstu: Agencija), u skladu sa svojim nadležnostima određenim Zakonom o hrani ("Službeni glasnik BiH", broj 50/04).
- (2) Ministarstvo pruža podršku subjektima u poslovanju s hranom kako bi se osposobili za ispunjavanje uslova određenih u Poglavlju VII. Zakona o hrani "Obaveze subjekata u poslovanju s hranom".
- (3) Ministarstvo učestvuje u upravljanju rizikom i krizama kao dio integrirane mreže organizacija, kojim koordinira Agencija, a koje djeluju u oblasti sigurnosti hrane, kao što je propisano članom 54.1. h) Zakona o hrani.
- (4) Ministarstvo, Agencija i druga nadležna ministarstva, uz konsultacije sa ostalim relevantnim organizacijama, nadležni su za zajedničku pripremu i podnošenje prijedloga za osiguranje postepenog razdvajanja nadležnosti za upravljanje rizikom i procjenu rizika za sigurnost hrane na državnom nivou, i vremenskog okvira za provođenje.

Član 12.

(Ruralni razvoj)

- (1) Osnove za realiziranje politike ruralnog razvoja BiH određuju se Strateškim planom ruralnog razvoja BiH (u daljnjem tekstu: Strateški plan BiH).
- (2) Strateškim planom BiH definiraju se ciljevi ruralnog razvoja, utvrđuju programi, mjere i druge aktivnosti za postizanje ovih ciljeva, uspostavljaju mehanizmi monitoringa i evaluacije, te okvirno utvrđuju potrebna finansijska sredstva i procedure za njihovo korištenje. Strateški plan BiH osnova je za usmjeravanje svih planova i programa ruralnog razvoja donesenih na svim nivoima vlasti u BiH.
- (3) Odluku o pristupanju izradi Strateškog plana BiH donosi Ministarstvo. Nacrt strateškog plana BiH izrađuje interesorna komisija čiji sastav određuje Ministarstvo i relevantni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- (4) Strateški plan BiH usvaja Parlamentarna skupština BiH, na prijedlog Vijeća ministara BiH, za period od najviše sedam godina.

Član 9.

(Nadležnosti kantona i općina)

Organi kantona i općina nadležni su za:

- a) osiguravanje efektivnog uskladjivanja, koordiniranja, provođenja i monitoringa strategija, agroekonomskih politika, programa i budžetskih planova u skladu sa strateškim okvirima i operativnim planovima BiH i entiteta,
- b) podržavanje konsultativnog procesa za razvoj sektorskih strategija i akcionih planova osiguravanjem učešća u određenim radnim timovima i aktivnim učešćem u javnim raspravama,
- c) osiguravanje neophodnih informacija za djelovanje sistema monitoringa i evaluacije BiH, kao i korištenje prikupljenih podataka za poboljšanje procesa godišnjeg planiranja i primjenu politika,
- d) godišnje prilagodavanje i redefiniranje mjera politike/programa u skladu s nalazima sistema monitoringa i evaluacije BiH,
- e) osiguravanje efektivne i efikasne saradnje sa svim institucijama odgovornim za upravljanje sektorom poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja, uključujući i Savjetodavno vijeće, određeno članom 18. ovog zakona i druge relevantne institucije,
- f) osiguravanje da preduzete akcije prati jasan konsultativni proces, te da rad bude javan,
- g) pripremu i dostavljanje nadležnim organima entiteta godišnjih izvještaja o uspješnosti djelovanja agroekonomskih politika, o evaluaciji njihovog uticaja na sektor poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja, kako bi podržali sistem monitoringa i evaluacije BiH u skladu sa svim zahtjevima.

Član 10.

(Upravne organizacije u sastavu Ministarstva)

- (1) Upravne organizacije u sastavu Ministarstva su:
  - a) Ured za veterinarstvo BiH,
  - b) Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja,
  - c) Ured za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja.

- (5) Ministarstvo priprema i jednom godišnje izvještava Parlamentarnu skupštinu BiH o realizaciji Strateškog plana BiH.
- (6) Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH pripremaju programe ruralnog razvoja i dostavljaju ih na usvajanje zakonodavnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH. Programi ruralnog razvoja entiteta i Brčko Distrikta BiH treba da budu usaglašeni sa Strateškim planom BiH.
- (7) Entiteti i Brčko Distrikt BiH, svojim programima ruralnog razvoja, utvrđuju prioritete, obim i mehanizme finansiranja programa ruralnog razvoja, a na bazi planiranih i raspoloživih budžetskih i drugih sredstava, i usaglašen sa Strateškim planom BiH.
- (8) Kantoni u Federaciji BiH, na osnovu ovog i drugih zakona, te u skladu s raspoloživim budžetskim i drugim sredstvima, mogu pripremati, usvajati i realizirati programe ruralnog razvoja.
- (9) Jedinice lokalne samouprave, na osnovu ovog i drugih relevantnih zakona, mogu planirati i, u skladu s raspoloživim budžetskim i drugim sredstvima, realizirati projekte i mjere ruralnog razvoja.
- (10) Svi nivoi vlasti na kojima se utvrđuju i usvajaju planovi, programi, projekti i mjere ruralnog razvoja odgovorni su za utvrđivanje regulatornih i operativnih mehanizama za odobravanje, realizaciju, nadzor nad realizacijom i izvještavanje o realiziranim programima, projektima i mjerama ruralnog razvoja.
- (11) Svi nivoi vlasti na kojima se utvrđuju i usvajaju planovi ruralnog razvoja obavezni su, na zahtjev Ministarstva, saradivati i osiguravati informacije o planiranim i realiziranim programima, projektima i mjerama ruralnog razvoja.
- (12) Ministarstvo osigurava da su sve odluke u vezi s planiranjem, na svim nivoima vlasti, donesene u dogovoru, koordinaciji i saradnji, te uz aktivno učešće predstavnika svih odgovornih institucija i zainteresiranih strana koje su uključene u ruralni razvoj, a u skladu s dobrim praksama EU.
- (13) S ciljem osiguranja efektivnog usklađivanja i koordinacije pri provođenju Strateškog plana BiH, Ministarstvo će uspostaviti organizacionu jedinicu za koordinaciju ruralnog razvoja (u daljnjem tekstu: Jedinica ruralnog razvoja), koja obavlja sljedeće poslove:
- koordinira, prikuplja, grupira i objedinjuje podatke o aktuelnom stanju ruralnih područja u BiH,
  - koordinira, izrađuje specifične mjere ruralnog razvoja potrebne da se osigura efektivno provođenje Strateškog plana BiH,
  - osigurava podršku i smjernice svim nivoima uprave u razvoju integriranih programa ruralnog razvoja uz korištenje učesničkog metoda planiranja prema dobrim praksama EU, a u saglasnosti sa Strateškim planom BiH,
  - pruža podršku u planiranju okvirnih budžeta za programe ruralnog razvoja, čija sredstva u BiH osigurava međunarodna zajednica i korisnici programa ruralnog razvoja,
  - razvija procedure ocjene, odobravanja, plaćanja i kontrole vezano za specifične mjere ruralnog razvoja u saradnji s Uredom za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja,
  - pruža podršku nižim nivoima vlasti u koordinaciji dogovorenih programa ruralnog razvoja s drugim ministarstvima i ostalim zainteresiranim stranama,
  - razvija i provodi efektivni sistem monitoringa i evaluacije programa ruralnog razvoja uključujući Komitet za monitoring ruralnog razvoja BiH i osigurava službu sekretarijata za podršku njegovom funkcioniranju,
  - u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, priprema i osigurava sve relevantne izvještaje o napretku u provođenju Strateškog plana BiH i povezanih programa na svim nivoima vlasti, koji proizilaze iz međunarodnih obaveza.

Član 13.

(Odgovornost i obaveze za usklađivanje sistema plaćanja)

- Radi osiguranja usklađivanja sistema plaćanja koje obavljaju nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH, s ciljem podrške mjerama politike u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja, Ministarstvo je odgovorno za dosljednost, transparentnost i koordinaciju sistema plaćanja.
- S ciljem jačanja i usklađivanja postojećih sistema plaćanja, praksi i procedura u entitetima i Brčko Distriktu BiH, Ministarstvo obavlja sljedeće zadatke:
  - u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, razvija pravni okvir za uspostavljanje i razvoj institucionalnih struktura za podršku u provođenju mjera politike i privlačenja sredstava EU i sredstava iz drugih međunarodnih fondova,
  - uspostavlja jedinstvene prakse i procedure funkcija odobravanja, izvršenja i računovodstvenih transakcija u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja, koje će biti primijenjene u entitetima i Brčko Distriktu BiH,
  - usaglašava sistem upravne kontrole u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, koji će osigurati transparentnost i dostupnost podataka o svim mjerama podrške i isplatama,
  - u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, uspostavlja funkcije kontrole,
  - promovira ujednačenu primjenu procedura za isplate i zahtjeve na svim nivoima, a koji su u skladu s pravilima EU,
  - koordinira obuku osoblja na svim nivoima kako bi se osigurala jedinstvena primjena procedura i ispravno provođenje mjera,
  - pruža pomoć u uspostavljanju registara iz člana 14. ovog zakona i drugih evidencija i koordinira rad odgovarajućih službi tehničkih timova na svim nivoima s ciljem konzistentne primjene sistema referentne registracije i sistema skladištenja podataka u okviru sveobuhvatnog tehničkog okvira,
  - ostvaruje komunikaciju s platnim organizacijama i drugim internim i eksternim organima u pogledu procedura i razmjene podataka u statističke i druge svrhe po zahtjevu,
  - uspostavlja efektivni usklađeni sistem monitoringa i evaulacije, u skladu s najboljom evropskom praksom,
  - identificira i pomaže u razvoju drugih relevantnih službi s ciljem promoviranja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda,
  - identificira i pomaže u razvoju i provođenju mjera uvezno-izvoznog režima i intervencije na tržištu.

Član 14.

(Registri)

- (1) S ciljem provođenja mjera za pružanje podrške razvoju sektora poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja, kao i za potrebe planiranja i analiza u oblasti poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja, Ministarstvo koordinira uspostavljanjem i razvojem jedinstvenih registara, a provode ih nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH, u skladu sa zahtjevima Evropske unije, kako slijedi:
  - a) *Registar poljoprivrednih gazdinstava BiH*: ovim registrom uvodi se sistem za identifikaciju podnosilaca zahtjeva za sredstva podrške. Ovim registrom također će biti osigurana ključna referenca u sistemu registra identifikiranja životinja, uspostavljanjem utvrđenog i jedinstvenog sistema za evidentiranje identiteta svakog poljoprivrednog proizvođača koji podnese zahtjev za podršku.
  - b) *Registar klijenata BiH*: u ovom registru evidentira se identitet i registriranje lica koja ostvaruju pravo na sredstva iz mjera podrške ili druge usluge vlade. On će sadržavati evidenciju svih pravnih i fizičkih lica koji su primaoci sredstava podrške u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju iz budžetskih sredstava BiH. Ovom evidencijom obuhvaćeni su i trgovci, uvoznici, izvoznici te prerađivači poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.
  - c) *Registar identifikiranja životinja BiH*: ovaj registar odnosi se na sistem identifikiranja i registriranja životinja, i primarno registrira goveda, sitnu stoku i druge životinje, koristeći registar poljoprivrednih gazdinstava kao ključnu referencu za osiguranje jedinstvenog sistema identifikiranja životinja.
  - d) *Sistem identifikiranja zemljišnih parcela BiH*: ovaj registar osigurava jedinstveni identifikacioni sistem poljoprivrednih zemljišnih parcela i evidentira njihov geografski položaj, veličinu, granice i druge relevantne informacije.
- (2) Procedure upisa, održavanja i brisanje podataka iz registara iz stava (1) ovog člana propisuje Vijeće ministara BiH, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- (3) Pored navedenih registara iz stava (1) ovog člana, mogu se voditi drugi registri i evidencije u skladu s ovim zakonom i drugim propisima.
- (4) Osnovica za vođenje registara i evidencija, te njihovo povezivanje je jedinstveni identifikacioni broj koji je obavezan za sve registre i evidencije iz stava (1) ovog člana. Strukturu jedinstvenog identifikacionog broja propisuje Vijeće ministara BiH.
- (5) Upis u registre obavezan je za sva fizička i pravna lica, koja žele da ostvaruju korist od mjera podrške i drugih usluga u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja.
- (6) Ministarstvo je odgovorno da osigura koordinaciju, usklađivanje i integraciju registara, protok informacija, njihov međusobni odnos i povezanost, te njihovo postepeno usklađivanje sa zahtjevima EU. Svaku promjenu sistema, procesa i procedura registriranja odobrava ministar, u saradnji s entitetima i Brčko Distriktom BiH.

Član 15.

(Baze podataka)

- (1) Ministarstvo je nadležno za uspostavljanje integriranog sistema baze podataka za povezivanje registarskih podataka

i ostalih relevantnih informacionih sistema s ciljem osiguranja tehničke usaglašenosti postojećih i novih baza podataka, u skladu s najboljim praksama EU.

- (2) Ministarstvo može zatražiti i koristiti postojeće izvore podataka koji su dostupni na svim nivoima vlasti, iz djelokruga javnih institucija i agencija, i drugih ovlaštenih tijela. Ove informacije daju se na raspolaganje besplatno, u razumnom roku koji odredi Ministarstvo i relevantna institucija.
- (3) Ministarstvo će osigurati podatke iz svojih baza podataka, uključujući mape i planove, nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH i drugim ovlaštenim organizacijama i pružiocima javnih usluga, kako bi se podržalo provođenje relevantnih mjera podrške, te drugim državnim organima, ako su im potrebni podaci za provođenje zadataka određenih zakonom.

Član 16.

(Statistike i informacije u poljoprivredi)

- (1) Ministarstvo uspostavlja Odbor za koordinaciju informacija u poljoprivredi (u daljnjem tekstu: Odbor za KIP), koji je nadležan za:
  - a) koordiniranje razvoja usklađenog i integriranog informacionog sistema u poljoprivredi BiH, uz konsultacije nadležnih organa države, entiteta i Brčko Distrikta BiH;
  - b) koordiniranje postepenog uvođenja informacionog sistema u poljoprivredi u skladu s EU koji uključuje, ali se ne ograničava na popis u poljoprivredi BiH, Mrežu računovodstvenih podataka BiH (u daljnjem tekstu: MRP) i Komitet za monitoring MRP, Poljoprivredni tržišni informacioni servis, te druge informacije koje zahtijeva EU i druge međunarodne organizacije;
  - c) koordiniranje između različitih struktura koje rade na pitanjima statistike u poljoprivredi i službama informiranja na svim nivoima;
  - d) uspostavljanje, koordiniranje i određivanje odgovornosti specifičnih tehničkih radnih grupa s ciljem podrške radu Odbora za KIP;
  - e) davanje saglasnosti i koordiniranje ugovorenih usluga koje pružaju treća lica, na zahtjev, a s ciljem podrške funkcioniranju Odbora za KIP;
  - f) nadgledanje efektivnosti pružanja, monitoringa i evaluacije ugovorenih usluga, na zahtjev;
  - g) koordiniranje s Agencijom za statistiku BiH i EUROSTAT-om u razvoju informacionih sistema u sektoru;
  - h) usklađenost u radu s drugim aktivnostima (projektima i programima) u poljoprivredi i statistici, na zahtjev;
  - i) uspostavljanje i osiguranje korištenja zajedničkih standarda i metodologija za prikupljanje statističkih podataka, te njihovo objedinjavanje i širenje, uključujući redovno publiciranje, na svim nivoima uprave, u saradnji sa svim nadležnim organima;
  - j) priprema i redovno dostavljanje izvještaja svim relevantnim organima o radnim planovima Odbora za KIP, te o aktivnostima i rezultatima;
  - k) upravljanje Sekretarijatom Odbora za KIP, određenim stavom (2) ovog člana.
- (2) Ministarstvo uspostavlja Sekretarijat Odbora za KIP koji će biti nadležan za osiguravanje službe za

podršku Odboru za KIP, kako bi mu se omogućilo izvršavanje funkcija i obaveza određenih stavom (1) ovog člana.

- (3) Ministarstvo osigurava sredstva za izvršavanje funkcija Odbora za KIP i Sekretarijata određenih st. (1) i (2) ovog člana.

Član 17.

(Poljoprivredni tržišni informacijski servis)

- (1) Ministarstvo, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, uspostavlja Poljoprivredni tržišni informacijski servis BiH (u daljnjem tekstu: PTIS).
- (2) Ministar određuje strukturu i organizaciju PTIS-a kao javnog servisa i osigurava njegovo finansiranje.
- (3) PTIS je nadležan za prikupljanje, obradu i objavljivanje podataka o količinama i cijenama određenih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, poljoprivrednog zemljišta na bh. i međunarodnom tržištu.
- (4) Ministar utvrđuje reprezentativna tržišta za poljoprivredne i prehrambene proizvode te poljoprivredno zemljište na osnovu ekonomskog i finansijskog značaja robe u domaćoj i vanjskoj trgovini BiH.
- (5) Nadležni organi države, entiteta i Brčko Distrikta BiH obavezni su redovno dostavljati podatke PTIS-u s ciljem objedinjavanja reprezentativnih podataka za BiH, a u skladu s EU i drugim međunarodnim zahtjevima, te u formatu pogodnom za razmjenu podataka s drugim zemljama.
- (6) Ministar utvrđuje izvore javnih i privatnih informacija, koje će biti unesene u PTIS, te obaveze fizičkih i pravnih lica za osiguravanje podataka, te odgovarajuću naknadu. Ministar također propisuje vrstu, obim i učestalost dostave, prikupljanja i objavljivanja podataka.
- (7) Obaveze PTIS-a iz stava (1) ovog člana ne odnose se na obaveze iz djelokruga Agencije za statistiku BiH.
- (8) PTIS može naplaćivati naknadu za svoje usluge do one mjere do koje su konkurentni privatnim preduzećima. Ove naknade prihod su budžeta BiH.

POGLAVLJE IV. DRUGE RELEVANTNE INSTITUCIONALNE STRUKTURE I SLUŽBE U OKVIRU SEKTORA

Član 18.

(Savjetodavno vijeće)

- (1) S ciljem osiguranja efektivnog mehanizma konsultacije, učešća, koordinacije i legitimnosti donošenja odluka u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja, osniva se Savjetodavno vijeće kao stručno tijelo.
- (2) Savjetodavno vijeće ima mandat da daje mišljenja, preporuke i savjete, koje razmatra Ministarstvo.
- (3) Savjetodavno vijeće sastoji se od 15 priznatih stručnjaka uključujući predstavnike relevantnih naučnih institucija (šest), predstavnika privatnog poljoprivrednog sektora (tri), poljoprivredne industrije (dva), prehrambene industrije (dva) i nevladinih organizacija koje djeluju u sektoru (dva).
- (4) Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva, uz saglasnost nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH, imenuje članove Savjetodavnog vijeća, na mandat od četiri godine.
- (5) Ministarstvo je dužno osigurati uslove za efikasan rad Savjetodavnog vijeća, a prema planu njegovog poslovanja.
- (6) Savjetodavno vijeće ima zadatak da:
  - a) se uključi u raspravu o sektorskoj strategiji i politici u oblasti poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja, kojim

se određuju vizija i misija sektora, te da predlaže pravce dugoročnog razvoja sektora,

- b) savjetuje odgovorne institucije u vezi sa svim pitanjima koja zahtijevaju odluku o sektorskoj politici ili strateškim pravcima,
  - c) daje mišljenja i preporuke za predložene propise, međunarodne sporazume i inicijative, te druga relevantna pitanja,
  - d) analizira sve izvještaje specijaliziranih tijela navedenih u ovom zakonu, uključujući nalaze sistema monitoringa i evaluacije Ministarstva, određene članom 22. ovog zakona, i implikacije na predloženo preusmjeravanje mjera politike koje se primjenjuju u sektoru,
  - e) osigurava smjernice za definiranje prioriteta u istraživanju i stručnoj obuci u oblasti poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja,
  - f) razvija smjernice za projekte i programe stručne obuke i istraživanja, u pogledu selekcije, provođenja, monitoringa i evaluacije u skladu sa sektorskim strategijama BiH.
- (7) Savjetodavno vijeće bit će odgovorno da osigura da se odluke donose na transparentan način i putem konsultacija, te da budu dostupne javnosti.
- (8) Savjetodavno vijeće obavezno je podnositi Ministarstvu polugodišnji i godišnji izvještaj o radu, te da postupi po svim pitanjima na zahtjev Ministarstva, Vijeća ministara BiH i Parlamentarne skupštine BiH.

Član 19.

(Savjetodavne službe u sektoru)

- (1) Ministarstvo uspostavlja mehanizme za koordiniranje i promoviranje privatnih i javnih savjetodavnih službi na svim nivoima vlasti kako bi se podržalo provođenje mjera ruralnog razvoja i poljoprivrednih politika i programa širom BiH.
- (2) Ministarstvo je odgovorno da u sektoru definira standarde koji se odnose na kvalitet usluga koje pružaju savjetodavne službe i zaposleni kako bi se osigurao kvalitet usluga na svim nivoima vlasti za pružaoce savjetodavnih usluga, uključujući sistem njihove stalne edukacije i obuke, te javnog priznavanja i evidentiranja.
- (3) Ministarstvo je odgovorno za organiziranje obuke savjetnika u oblasti primjene jedinstvenih procedura za ispunjavanje aplikacija za plaćanja, na način koji odredi Ured za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja, te za certificiranje savjetnika koji pružaju takve usluge poljoprivrednicima, na zahtjev.
- (4) Ministarstvo osigurava sve potrebne uslove za primjenu sistema za pružanje kvalitetnih usluga kako bi se omogućila transparentnost i sljedivost u skladu s najboljim praksama iz EU.
- (5) Ministarstvo pruža podršku politici transfera tehnologije osiguravanjem potrebnih uslova za organiziranje obaveznih godišnjih ciklusa obuke i edukacije za pružaoce savjetodavnih usluga.
- (6) Ministarstvo je odgovorno za osiguranje uspostavljanja elektronskih resursa potrebnih za unapređenje transfera tehnologije, ruralnog razvoja i poljoprivrednih savjetodavnih službi.
- (7) Ministarstvo je odgovorno za pripremu polugodišnjih izvještaja o radu, kako bi se podržao razvoj postojećih i

novih službi, te ispunile obaveze sistema monitoringa i evaluacije.

Član 20.

(Referentne laboratorije i druga tijela za testiranje)

- (1) Ministarstvo razvija detaljan plan za postepeni razvoj troškovno-efektivnog i efikasnog sistema referentnih laboratorija i drugih tijela za testiranje (u daljnjem tekstu: laboratorije) u skladu s potrebama BiH i mogućnosti da ispunjava obaveze prema domaćim, međunarodnim i sporazumima EU.
- (2) Ministarstvo ima pravo određene zadatke povjeravati laboratorijama izvan BiH, ako takvih nema u BiH.
- (3) Ministarstvo koordinira akreditiranje laboratorija u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja, u skladu s međunarodnim zahtjevima.
- (4) Ministarstvo utvrđuje procedure za saradnju i koordiniranje s laboratorijama u skladu s najboljim praksama iz EU.
- (5) Ministarstvo određuje minimalne zahtjeve u pogledu kvaliteta usluga koje pružaju laboratorije i uslova koje moraju ispuniti kako bi dobili odobrenje za obavljanje određenih zadataka.
- (6) Laboratorije imaju odgovornosti da osiguraju efektivnu saradnju, koordinaciju i odobrenje svih institucija odgovornih za sektorsko upravljanje, a posebno upravljanje rizikom i kriznim situacijama u oblasti sigurnosti hrane i poljoprivrede.
- (7) Laboratorije su odgovorne za pripremu polugodišnjeg izvještaja o radu i njegovo podnošenje Ministarstvu, pružanje podrške u pripremi godišnjeg izvještaja BiH, kao i podržavanje sistema monitoringa i evaluacije BiH u skladu s njihovim zahtjevima i precizno određenim smjernicama i vremenskim rasporedom.

Član 21.

(Robne rezerve na entitetskom i kantonalnom nivou)

- (1) Ministarstvo je odgovorno za uspostavljanje veza s organizacijama koje upravljaju robnim rezervama na entitetskom i kantonalnom nivou (u daljnjem tekstu: robne rezerve), te za pružanje pomoći u usklađivanju njihove aktivnosti sa strategijama sektora u BiH.
- (2) Ministarstvo predlaže strateške smjernice za djelovanje robnih rezervi, kao i procedure za koordinaciju, saradnju i provođenje politika intervencije i izvještavanja u skladu s praksama politike EU.
- (3) Robne rezerve pružaju podršku u pripremi godišnjeg izvještaja BiH i osiguravaju sve relevantne i tražene podatke Ministarstvu i sistemu monitoringa i evaluacije, a na osnovu njihovih zahtjeva prema utvrđenom vremenskom okviru.
- (4) Robne rezerve osiguravaju transparentnost i sljedivost svakodnevnog rada u skladu s propisima BiH i dobrim praksama EU.

POGLAVLJE V. MONITORING, EVALUACIJA I IZVJEŠTAVANJE

Član 22.

(Monitoring i evaluacija)

- (1) Ministarstvo, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, uspostavlja sistem monitoringa i evaluacije BiH za sektor i slijede smjernice i najbolje prakse EU kojima se progresivno uvodi Zajednički okvir za monitoring i evaluaciju EU.
- (2) Sistem monitoringa i evaluacije BiH omogućava transparentan mehanizam za ocjenu uticaja politika koje se

primjenjuju na svim nivoima vlasti u pogledu njihove socijalne, finansijske i ekonomske efikasnosti.

- (3) Rezultati ocjena pojedinačnih i ukupnih mjera politike objavljivat će se i uključivat će preporuke o potrebi prilagođavanja i poboljšanja.
- (4) Na osnovu izvještaja monitoringa i evaluacije koji se daju odgovarajućim organima uprave na pregled i razmatranje, postići će se sporazum između Ministarstva i nadležnog organa o prilagođavanju koje treba da se uvede i vremenskom rasporedu tog prilagođavanja.

Član 23.

(Godišnji izvještaji BiH u sektoru)

- (1) Ministarstvo sačinjava godišnji izvještaj o stanju u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja BiH za prošlu godinu.
- (2) Izvještaj se zasniva na prethodno dostavljenim izvještajima koje pripremaju nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- (3) Ministarstvo dostavlja izvještaj Vijeću ministara BiH na razmatranje, najkasnije do 30. maja tekuće godine, a Vijeće ministara BiH dostavlja ga Parlamentarnoj skupštini BiH na usvajanje najkasnije do 30. juna tekuće godine.
- (4) Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH obavezni su Ministarstvu dostavljati godišnji izvještaj o sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja najkasnije do 30. marta tekuće godine.
- (5) Godišnji izvještaj sadrži ocjenu stanja u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja, mjere sektorske politike koje su preduzete u prošloj godini, te prijedlog i način provođenja mjera politike u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju za slijedeći period.
- (6) Godišnji izvještaj izrađuje Ministarstvo ili od njega ovlašteno pravno lice ili ustanova, u skladu s propisima koje donosi ministar.
- (7) Godišnji izvještaj o stanju u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja u prethodnoj godini objavljuje se u formi službene publikacije Ministarstva.

POGLAVLJE VI. INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 24.

(Upravni i inspeksijski nadzor)

- (1) Ministarstvo obavlja upravni nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega, kao i upravni nadzor nad institucijama, ustanovama i organizacijama u obavljanju poslova određenih ovim zakonom.
- (2) Inspeksijski nadzor nad primjenom ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega obavljaju nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH posredstvom nadležnih inspeksijskih službi.
- (3) Ministarstvo, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, osigurava redovnu obuku inspektora i jedinstvenu primjenu procedura rada i mjera u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja u skladu sa zahtjevima integracije u EU.
- (4) Inspeksijske službe u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja u nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH saraduju s Ministarstvom, upravnim organizacijama u njegovom sastavu, kantonalnim službama, institutima i drugim organizacijama, te poljoprivrednim stručnjacima u BiH i inozemstvu.

POGLAVLJE VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25.

(Rok za donošenje propisa i uspostavljanja institucija)

- (1) Ministarstvo je dužno u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona razviti strategije BiH, kao i akcione planove za poljoprivredu, ishranu i ruralni razvoj, u skladu s članom 7. ovog zakona.
- (2) Nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH kao i niži nivoi vlasti dužni su početi usklađivanje svojih propisa u sektoru poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja s ovim zakonom i osigurati odgovarajuća sredstva, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (3) Ministarstvo i nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta BiH, osim propisa predviđenih pojedinim članovima ovog zakona, mogu donijeti i druge propise, u roku od godinu dana koji su potrebni za primjenu ovog zakona.
- (4) Ministarstvo je dužno, u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti podzakonske akte propisane ovim zakonom.
- (5) Ministarstvo će uspostaviti organizacione jedinice za koordinaciju informacija u poljoprivredi, ruralnom razvoju, monitoringu i evaluaciji, kao što je određeno ovim zakonom, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (6) Ministarstvo će, u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, početi uspostavljati poljoprivredni tržišni informacijski sistem u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (7) Ministarstvo će uspostaviti Savjetodavno vijeće u roku od šest mjeseci od dana usvajanja ovog zakona.

Član 26.

(Usklađivanje propisa)

Zakonski i podzakonski propisi koji se primjenjuju u oblasti poljoprivrede, ishrane i ruralnog razvoja bit će usklađeni s ovim zakonom najkasnije u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 27.

(Stupanje Zakona na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH broj 194/08

15. maja 2008. godine

Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
dr. Milorad Živković, s. r.

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Sulejman Tihić, s. r.

PRILOG I

LISTA

Broj u Briselskoj nomenklaturi	Opis proizvoda
Poglavlje 1	Žive životinje
Poglavlje 2	Meso i jestivi mesni otpaci
Poglavlje 3	Riba, ljuskari i mekušci
Poglavlje 4	Mliječni proizvodi; ptičija jaja; prirodni med
Poglavlje 5	
05.04	Crijeva, mokraćni mjehuri i stomaci životinja (osim ribe), cijeli i njihovi dijelovi

05.15	Proizvodi životinjskog porijekla, koji nisu pomenuti ni uključeni na drugom mjestu; mrtve životinje iz poglavlja 1 ili poglavlja 3, neupotrebljive za ljudsku ishranu
Poglavlje 6	Živo drveće i druge biljke; lukovice, korijenje i slično; rezano cvijeće i ukrasno lišće
Poglavlje 7	Jestivo povrće, određeno korijenje i gomolji
Poglavlje 8	Voće za jelo i orašasti plodovi; kora lubenica ili citričnog voća
Poglavlje 9	Kafa, čaj i začini osim mate čaja (heading No 0903)
Poglavlje 10	Žitarice
Poglavlje 11	Proizvodi mlinске industrije; slad i škrob; gluten; inulin
Poglavlje 12	Uljana sjemenje i plodovi; razno zrnevlje, sjeme i plodovi; industrijsko i ljekovito bilje; slama i stočna hrana
Poglavlje 13	
ex13.03	Pektin
Poglavlje 15	
15.01	Masnoće i druge prečišćene svinjske masnoće; prečišćene masnoće peradi
15.02	Neprečišćene masnoće goveda, ovaca ili koza; loj (uključujući "premijer džus") koji se dobiva iz ovih masnoća
15.03	Stearin od svinjske masnoće, oleostearin i lojni stearin; ulje od svinjske masti, oleo ulje i ulje od loja, nemulgovano, nemiješano ni na drugi način pripremljeno
15.04	Masti i ulja, riba i morskih sisara, prečišćeni ili neprečišćeni
15.07	Nehlapiva biljna ulja, u tečnom ili čvrstom stanju, sirova, rafinirana ili prečišćena
15.12	Masti i ulja životinjskog ili biljnog porijekla, hidrogenizirani, ali dalje nepripremljeni
15.13	Margarin, preparati od masti i druge pripremljene jestive masnoće
15.17	Ostaci od razlaganja masnih supstanci, životinjskih ili biljnih voskova
Poglavlje 16	Preradevine od mesa, ribe, ljuskara ili mekušaca
Poglavlje 17	
17.01	Šećer od šećerne trske i šećerne repe u čvrstom stanju
17.02	Ostali šećeri, šećerni sirupi; vještački med (bez obzira da li je pomiješan s prirodnim medom); karamelni
17.03	Melase sa ili bez dodatka boje
17.05	Aromatizirani ili obojeni šećeri, sirupi i melase, ali ne uključujući voćne sokove koji sadrže dodati šećer u bilo kojem omjeru
Poglavlje 18	
18.01	Kakao u zrnu, cijeli ili lomljeni, sirovi ili prženi
18.02	Ljuske, kore, opne i ostali otpaci kakaa
Poglavlje 20	Proizvodi od povrća, voća i ostalih dijelova biljke
Poglavlje 22	
22.04	Mošt od grožđa, u fermentaciji ili s fermentacijom bez dodavanja alkohola
22.05	Vino od svježeg grožđa; mošt od grožđa s fermentacijom bez dodavanja alkohola
22.07	Druga fermentirana pića (npr. jabukovača, kruškovača i medovina)
ex22.08	
ex22.09	Etilni alkohol ili neutralni alkohol, bez obzira da li je denaturiran, bilo koje jačine, dobiven iz poljoprivrednih proizvoda navedenih u dodatku I ugovora, osim likera i drugih alkoholnih pića i miješanih alkoholnih preparata (poznato kao "ekstrakti koncentrata") za proizvodnju pića
ex22.10	Sirće i zamjene sirćeta
Poglavlje 23	Ostaci i otpaci prehrambene industrije; pripremljena životinjska hrana
Poglavlje 24	
24.01	Nepreradeni duhan, duhanski otpaci
Poglavlje 45	
45.01	Pluto prirodno, sirovo, drobljeno, granulirano ili mljeveno; otpaci od pluta
Poglavlje 54	